

T E V Y N Ė

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE ORGANAS

Telefonas LACKAWANNA 4-5529

"Tėvynė" Savaitinis Laikraštis
LEIDZIA KAS PENKTADIENĮ
Susivienijimas Lietuvių Amerikoje
Dr. M. J. Vinikas, Sekr. ir Adm.
PRENUMERATA METAMS:
Jungtinėse Valstijose \$1.50
Kitose Valstybėse \$2.00
"T E V Y N Ė"
307 West 30-th Street, New York, N. Y.

No. 7

Acceptance for Mailing at Special Rate of Postage provided for in
Section 1103, Act of October 3, 1917, Authorized June 27, 1918

New York, N. Y., Vasario (February) 17, 1939

Entered as Second Class Matter November 28, 1910, at the
Post Office at New York, N. Y., under the Act of March 3, 1879

Vol. XXX

Pažangos Vajus Pasaulio Įvykių Savaitinė Apžvalga**Organizatorių lenktynės**

Išgilinimas į darbą ir netingėjimas nuolat diena iš dienos dirbti — turi duoti geras pasekmes. Tą žino brolis Jonas Aymonas, 38-tos kuopos organizatorius ir to jis laikosi. Pereitą savaitę jis pasiekė 4-to laipsnio ir tame laipsnyje jau buvo arčiau 5-to laipsnio už kitą darbštų ir pavyzdingą organizatorių, brolių Ch. Pikielį, kurs iki šiol stovėjo priešaky visų. Jonas Aymonas darbuojasi Brooklyn, o Ch. Pikielis Pittsburghe, ir tas parodo, kad tur būt nėra skirtumo, kur žmogus darbuojasi, jeigu jis turi progos darbuotis, jis atsiekia savo tikslo. Trečiame laipsny šią savaitę pasidarė taip saktant vakansija. Antro laipsnio draugija padaugėjo dviem organizatoriais, kuomet jo pasiekė broliai P. P. Simanauškas iš Rhinelanderio ir R. Viktoravičius iš Pittsburgho. Pirmojo laipsnio pereitą savaitę pasiekė dar keturi organizatoriai: Frank Kesler, J. Kiguolis, K. Katkevičienė ir A. Laurutanas. Skaičius organizatorių, kurie pralaužė ledą, pereitą savaitę padaugėjo septyniais organizatoriais. Šiose lenktynėse kreditai organizatoriams duodami tiksliai kuomet jie atsiunčia savo raportus Pažangos Vajaus vedėjui.

4 LAIPSNIS

Jonas Aymonas 38 kp. Brooklyn, N. Y.
Charles K. Pikiel 11 distr. Pittsburgh, Pa.

3 LAIPSNIS**2 LAIPSNIS**

Izabelė Ivoškienė 192 kp. New Kensington, Pa.
V. A. Kerševičius 30 kp. Scranton, Pa.
M. Čepulienė 77 kp. Rockford, Ill.
P. P. Simanauškas 341 kp. Rhinelander, Wis.
R. Viktoravičius 40 kp. Pittsburgh, Pa.

1 LAIPSNIS

K. Čepulevičius 226 kp. Chicago, Ill.
V. J. Količienė 40 kp. Pittsburgh, Pa.
J. Streleckis 135 kp. Philadelphia, Pa.
M. Subonis 157 kp. Youngstown, Ohio
M. Šeštokas 125 kp. Melrose Park, Ill.
V. Mickus 312 kp. Easthampton, Mass.
J. Tvaronaitis 207 kp. Manchester, Conn.
S. Mockus 43 kp. So. Boston, Mass.
Mrs. M. Domash 214 kp. St. Louis, Mo.
J. Radzevičius 66 kp. Ansonia, Conn.
Frank Kesler 53 kp. Chelsea, Mass.
J. Kiguolis 115 kp. Wilkes Barre, Pa.
K. Katkevičienė 134 kp. Chicago, Ill.
A. Laurutanas 63 kp. Chicago, Ill.

DAR NEPASIEKĖ 1-MO LAIPSNIO

(bet greit ketina pasiekti)

W. V. Anesta 359 kp. Dorchester, Mass.
S. Bakanas 11 distr. Pittsburgh, Pa.
J. Bugailiškis 269 kp. Sydney Mines, Canada.
O. Balsienė 18 kp. Westville, Ill.
V. Botyrius 35 kp. Wilkes Barre, Pa.
Bronė Brazaičiūtė 132 kp. Seltzer City, Pa.
D. Birbilas 144 kp. Saginaw, Mich.
K. Dibulskis 342 kp. Easton, Pa.
K. Deveikis 301 kp. Cicero, Ill.
V. Grebliauskas 267 kp. Wyoming, Pa.
J. Grigaitis 226 kp. Chicago, Ill.
K. Gaskienė 198 kp. Akron, Ohio
A. Geraltauskas 16 kp. Harrisburg, Ill.
A. Kaunas 290 kp. St. Clair, Pa.
M. Kemzura 17 kp. Montello, Mass.
S. Lavickas 140 kp. Charleoi, Pa.
Geo. Milius 54 kp. McAdoo, Pa.
J. P. Miller 86 kp. Pittsburgh, Pa.
V. T. Neverauskas 198 kp. Akron, Ohio
E. Puzauskienė 260 kp. Chicago, Ill.
A. Ramanauskas 211 kp. Mahanoy City, Pa.
Ona Raulinaitienė 18 kp. Westville, Ill.
Kazys Stankus 260 kp. Chicago, Ill.
F. Siugzdiniene 311 kp. W. Frankfort, Ill.
M. Stakonis 41 kp. Lawrence, Mass.
Juzė Šiurmaičiūtė 128 kp. Carnegie, Pa.
J. Šunskis 272 kp. Amsterdam, N. Y.
Olga Sanda 353 kp. Pittsburgh, Pa.
D. Sanda 353 kp. Pittsburgh, Pa.
J. Skučas 115 kp. Wilkes Barre, Pa.
J. Simokienė 181 kp. Herrin, Ill.
S. Trapkauskas 66 kp. Ansonia, Conn.
Helen Tareila 11 kp. Waterbury, Conn.
V. Vaitkunas 306 kp. Danbury, Conn.
J. Vaikšnoras 362 kp. Collinswood, Ohio
T. Valunas 153 kp. Du Bois, Pa.
A. Vengrienė 48 kp. Portage, Pa.
J. White 285 kp. Linden, N. Y.
K. White 304 kp. Buffalo, N. Y.
M. Yokubynienė 236 kp. Toronto, Canada

Popiežius Pius Vienuoliktasis

Anksti ryto penktadienį vasario 10 dieną pradėjo skambinti didysis šv. Petro bažnyčios varpas. Į jo balsą atsiliepė varpai keturiuose šimtuose bažnyčių Rymo mieste. Tai buvo ženklas, kad Pius XI, Kristaus vikaras, Rymo vyskupas ir katalikų bažnyčios matomoji galva, mirė.

Iš miegamojo kambario, kuriame jis mirė, popiežiaus Pijaus kunas buvo tą pačią dieną perkeltas į garsią savo puošnumu ir paveikslais Sistine koplyčią Vatikano. Baltai apdengtą popiežiaus kuną lydėjo jo šveicariška gvardija, akį veriančiose uniformose, akolaitai violetiniuose drabužiuose, kardinolai raudonuose drabužiuose, didžiųjų sargyba blizgančiuose viduramžių šarvuose su geležinėmis kepurėmis, Vatikano čamberlainai, įvairių šalių diplomatai ir Italijos valdžios atstovai. Koplyčioje popiežiaus Pijaus XI palaikai buvo padėti ant aukšto katafalko, apdengto rusvaimėlsu mažastu.

Ant rytojaus popiežiaus kunas buvo perkeltas į šv. Petro bažnyčią šv. Sakramento koplyčioje. Vietoj baltų drabužių jau jo kunas buvo apdengtas popiežių parodiniams drabužiais su raudonu švarku, balta komža, su ilga puikiasių karbatų alba. Ant jo rankų buvo užmautos raudonos pirštinės su aukso žvaigždėmis, o rankose jis laikė perlmutro ražančių. Jo kojos buvo surištos raudona virve ir muvėjo raudonus sliperius aukso išsiuvinėtus. Puikiausia auksinė mitra buvo uždėta ant jo galvos. Ant pečių palium, apačioje stula, ant pirmo žiedas (nebe popiežiaus žiedas, o tik paprastas žiedas).

Dar didesnė ir dar puošnesnė procesija atlydėjo popiežiaus kuną iš Sistinės koplyčios į šv. Petro bažnyčią. Paprastų žmonių ten nebuvo. Buvo tik bažnyčios ir valstybių dignitoriai. Procesijos priešaky ejo Palatino gvardija, paskui ejo apie šimtas Juliano choro choristų, pasirengusių violetiniais kosakais ir baltomis komžomis ir apie šimtas taip pat pasirengusių Rymo seminarijos mokinių.

Paprasčių žmonių ten nebuvo. Buvo tik bažnyčios ir valstybių dignitoriai. Procesijos priešaky ejo Palatino gvardija, paskui ejo apie šimtas Juliano choro choristų, pasirengusių violetiniais kosakais ir baltomis komžomis ir apie šimtas taip pat pasirengusių Rymo seminarijos mokinių.

Paprasčių žmonių ten nebuvo. Buvo tik bažnyčios ir valstybių dignitoriai. Procesijos priešaky ejo Palatino gvardija, paskui ejo apie šimtas Juliano choro choristų, pasirengusių violetiniais kosakais ir baltomis komžomis ir apie šimtas taip pat pasirengusių Rymo seminarijos mokinių.

A. Zemaitis 104 kp. Pittsburgh, Pa.
H. Johnsonienė 232 kp. Thomas, W. Va.
O. Letukienė 158 kp. Springfield, Ill.
N. Mockus 75 kp. Los Angeles, Cal.
M. Návickas 62 kp. Lorain, Ohio
J. Treinis 101 kp. Paterson, N. J.
S. Yokubinas 156 kp. Benton, Ill.
J. Kavaliauskienė 247 kp. Aliquippa, Pa.
P. Račila 57 kp. Worcester, Mass.
E. Mikuziūtė 313 kp. Chicago, Ill.
A. Frenzelis 236 kp. Toronto, Ont., Canada
A. Gedgaudas 136 kp. Cleveland, Ohio
P. A. Jatul 25 kp. Stoughton, Mass.
J. Kvederas 33 kp. Miners Mills, Pa.
J. Vilčinskas 22 kp. Steubenville, Ohio
J. Brazauskas 14 kp. Cleveland, Ohio
J. Gloveckas 274 kp. Spring Valley, Ill.
Ona Lukas 64 kp. Baltimore, Md.
J. Mačiulis 262 kp. Waukegan, Ill.
P. Steponavičius 11 kp. Waterbury, Conn.
J. S. Vitkus 217 kp. Chicago, Ill.
J. Vaitkus 284 kp. Gary, Ind.

Kiekvienas organizatorius būtinai turi prisiųsti savo raportą Pažangos Vajaus vedėjui ne rečiau kaip vieną sykį į mėnesį.

Sekė akolitas su dideliu auksiniu kryžium, burys šv. Petro pašalpgavių, pasirengusių juodai su baltom komžom ir su palerinom apsiuvinėtom vorėms kailiu, toks pat burys šv. Petro kanaunikų, taip pat pasirengusių tik su balto kailio palerinomis. Išskyrus kareivius, visi nešė po degančią žvakę. Paskui sekė didysis nuodėmklausys lydimas dviejų šveicariškos gvardijos seržantų. Paskui tarp tos gvardijos kareivių sekė apie dvyliką slaptųjų čamberlenų. Paskui ejo popiežiaus kambario magistras pasirengęs paprastais kunigiškais drabužiais ir čia pat ejo markizas Caccetti senovės kostiume su trumpomis kelnaitėmis ir rapiera, kurio pareiga yra dabort popiežiaus asmenį. Už jo ejo nešėjai su popiežiaus kunu sargyboje šveicariškos gvardijos su nuogomis kreivomis šoblėmis ant pečių. Popiežiaus kunas buvo paguldytas ant neštinės, kurią nešė ant pečių dešimtis "sediarių" arba popiežiaus nešiotų, pasirengusių raudonai.

Užpakaly ejo kardinolas Eugenio Pacelli, šv. Rymo bažnyčios valdytojas, apie kurį ejo šveicariška sargyba ir kelias buožnešius. Paskui ejo viena eilė kardinolų raudonuose drabužiuose, bet be karališkų palerinių, ženklam liudėsio. Paskui ejo arkivyskupai, vyskupai, bažnyčios aristokratija, bažnyčios dignitoriai ir valstybių svečiai atstovai.

Po šv. Petro bažnyčios didžiąja kupola Konstancijos arkivyskupas Pisani, auksu ir damasku apsiųsengęs, su balta mitra, pasimeldė už popiežių, pašlakstė jo kuną šventu vandeni, o Juliano choras pagiedojo. Buožnešiai turėjo buožes nuleidę galvomis žemyn. Paskui procesija ejo toliau į šv. Sakramento koplyčią. Ant katafalko ties koplyčios durimis nešėjai padėjo popiežiaus kuną. Kardinolai suklupe melstis. Tūkstančiai žmonių stovėjo apie šv. Petro bažnyčią, bet žmonės tą dieną dar nebuvo leidžiami bažnyčion pamatyti ir pagerbt mirusį popiežių.

Popiežiaus Pijaus XI kunas bus palaidotas rusyje po šv. Petro bažnyčia (seređoj vasario 15).

Prieš tai kardinolai sulaužys popiežiaus žiedą. Jo širdis nebus išimta ir nebus palaidota atskirai. Pirmiaus popiežių širdys buvo išimamos ir uždaromos skrynutėse šv. Vincento ir Anastasijos bažnyčioje, Ryme. Toj bažnyčioj taip yra palaidotos 29 popiežių širdys.

Paskutinis popiežiaus Pijaus XI žodis buvo "Taika", o valandėlė prieš tai jis buvo pasakęs "mes dar daug turime darbo".

Popiežius Pius XI prieš tapiant popiežiu buvo vardu Ambrose Damien Achille Ratti, sunus Francisco Ratti ir Theresos Galli, gimęs gegužio 31, 1857 m., miestely Desio, netoli Milano, Italijoje. Jo tėvas buvo audėjas. Jaunas budamas Achille Ratti buvo mokslus, mėgo literatūrą, gamtos mokslus ir matematiką. Milano arkivyskupas pasiuntė jį mokintis Ryman. Įšventintas į kunigų, jis greit gavo daktaro laipsnį, paskui tapo Ambrosijaus knygyno tvarkytoju ir vėliau ir vedėju. Milano arkivyskupas padarė jį kanauniku, o popiežius Pius X padarė jį naminiu pralotu, ir vėliau paskyrė darbuotis Vatikano knygne. Besidarbuodamas knygyne Achille Ratti parašė apie 70 istorinių veikalų ir straipsnių. Jis išmoko kelias kalbas, o tarp jų lenkišką. Mėgiamausias kunigo Ratti laiko praleidimas buvo laiptoti po Alpų kalnus. Jis buvo Italijos Alpų Kluubo narys ir buvo įkopus ir labai aukštą kalnų viršūnes, tarp jų Mont Blanc, Monte Rose, Zumstein ir Matterhorn.

Po karo popiežius Benediktas XV jį pasiuntė Lenkijon bažnyčios reikalais rupintis. Kuomet Lenkija tapo nepriklausoma, kun. Ratti paliko Lenkiją kaip popiežiaus nuncijus. Jis buvęs geras ir Lietuvos kunigams. Lenkai padarė jį Varšavos universiteto daktaru ir apdovanojo Baltojo Erelio ordinu.

Popiežius Pius XI pateko netikėtai, išbuvęs kardinolu vos kelis mėnesius. Mirus popiežiui Benediktui 1922 metais, kardinolai pasidalino į dvi partijas, viena buvo kardinolo Del Val, o kita kardinolo Gasparri partija. Nei viena nei kita partija negalėjo išrinkti savo kandidato į popiežių, tai turėjo abi pasirinkti "bepartinį" kardinolą, kuriuo buvo Achille Ratti. Išrinktas į popiežius Ratti pasirinko vardą Pius, kadangi jis buvęs gimęs po Pijum ir prie Pijaus atvykęs Ryman.

Atgavimas Vatikano, kaip katalikų bažnyčios valstybės, buvo vienas žymiųjų popiežiaus Pijaus XI darbų, kurs labai svarbus buvo bažnyčios darbei, jei ir nesvarbus praktiškai žvilgsniu. Italijos parlamentas 1871 metais buvo prijungęs Vatikaną prie Italijos. Popiežiai su tuo nesutiko, reikalavo Vatikano nepriklausomybės, ir kol jos negavo vadino save "belaisviais". Tik su Mussoliniu popiežius Pijui pasiekė susikalbėti. Tarybos buvo ilgos. Sakoma, kad buvo tuo reikalu net 110 slaptų pasikalbėjimų tarp popiežiaus ir Mussolinio atstovų. Tik vasario mėnesyje 1929 metais popiežius pas-

kelbė, kad Vatikano miestas bus nepriklausomas. Popiežiaus Pijaus XI popiežiaus laiku daugelyje kraštų pradėjo įsigalėti katalikų bažnyčios priešai, bažnytinė organizacija turėjo kovoti už savo turtus ir net egzistenciją, ir ne vienur jai teko pralaimėti. Bolševizmas arba komunizmas kunigams uždarė visą Rusiją, paio bažnyčios reikalai Meksikoj ir Ispanijoj, apvertinėj padėtyje kunigai ir vienuoliai pasijuto Vokietijoj ir tolimoj Kinijoj, pagalios net pačioj Italijoj Mussolinio politika pradėjo popiežiui nepatikti. Popiežius Pius XI buvo aplinkybių verčiamas vis daugiau kištis į įvairių valstybių politiką. Vokietijos naciai jį tiesiog ir vadino politikie-riumi. Pius XI buvo padaręs su daugybe valstybių sutartis "konkordatus", bet tie konkordatai visur buvo laužomi, išskyrus demokratines valstybes.

Popiežius Pius XI paskelbė komunistus kaip "didžiausius Bažnyčios ir pačio Dievo priešus." Pirmą jo, enciklikoj "Rerum Novarum", popiežius Leonas XIII smerkė socialistus. Bet popiežius Pius XI pasidarė socialistams palankesnis, pripažindamas, kad jie paskutiniaisiais laikais pasitaisė ir "žymiai pakeitė savo pažiūras į klesų kovą ir apie privatinę nuosavybę".

Komunizmui popiežius Pius XI paskelbė karą. To karo vedimui suorganizavo "kariuomenę", kurią pavadino "Katalikų Akcija", — tai organizacija vien pasaulinių katalikų (ne kunigų).

Popiežius Pius XI toliau vedė savo pirmtakų bandymus suvienyti pravoslavus ir rytų schizmatikus su katalikų bažnyčia. Šiam darbui lietuvis kun. Pr. Bučys buvo padarytas archimandritu ir turėjo užsiauginti barzdą. Bet dalykams Rusijoj einant taip kaip jie eina, popiežius Pius XI buvo priverstas rusišką misiją uždaryti, ir kun. Bučys liko be darbo, bet vis dar su barzda. Nežinia kodel popiežius neleido kun. Bučiui grįžti prie lotiniškos formos, nežiurint į pakartojamus kun. Bučio maldavimus. Gal but jis tikėjosi kada nors tą darbą atgavinti.

Savo popiežiavimo laiku Pius XI parašė 30 aplinkraščių arba enciklikų katalikų kunigijai. Svarbiausioji jo enciklikų tur but bus ta, kuri prasideda žodžiais "Quadragesimo Anno", ir turi suvirš 20,000 žodžių. Toj enciklikoj šventas Tėvas pasmerkė kapitalistų godumą ir baisią "ekonominės diktatūros sistemą", reikalaujamas teisingesnio pelno padalinimo tarp kapitalo ir darbo, ir šaukėsi Dievo pagalbos, kad būtų galima atsiekti geresnio pasaulio turty padalinimo.

Amerikoj kai kam daug išgeščio padarė jo encikliką "Vigilanti Cura". Toj enciklikoj popiežius šaukė katalikus pasipriešinti nemandagiems ir nepadoriems krutomiesiems paviešklams, kurie Amerikoj yra gaminami.

Enciklikoj "Acerbi Animi" 1932 m. popiežius apverkė bažnyčios padėtį Meksikoj. Apie bažnyčios blogą padėtį Ispanijoj kalbėjo enciklikoj

"Dilectissima Nobis". Enciklikoj "Divini Redemptoris" 1937 m. dar sykį atakavo komunizmą.

Daugelį bažnyčios kankinių ir stebukladarių popiežius Pius XI padarė šventaisiais arba kanonizavo.

Naujo popiežiaus rinkimai prasidės kovo 1 dieną, kada Ryman bus atvažiuavę Amerikos ir kitų tolesnių kraštų kardinolai. Iš Amerikos jau išvažiuo kardinolas Mundeleinas iš Chicagos ir kardinolas Dongherty iš Philadelphijos. Seniausias kardinolas O'Connell iš Bostono irgi rengėsi važiuoti. Jis jau du syk vavo aplinkybių verčiamas vis daugiau kištis į įvairių valstybių politiką. Vokietijos naciai jį tiesiog ir vadino politikie-riumi. Pius XI buvo padaręs su daugybe valstybių sutartis "konkordatus", bet tie konkordatai visur buvo laužomi, išskyrus demokratines valstybes.

Popiežius Pius XI paskelbė komunistus kaip "didžiausius Bažnyčios ir pačio Dievo priešus." Pirmą jo, enciklikoj "Rerum Novarum", popiežius Leonas XIII smerkė socialistus. Bet popiežius Pius XI pasidarė socialistams palankesnis, pripažindamas, kad jie paskutiniaisiais laikais pasitaisė ir "žymiai pakeitė savo pažiūras į klesų kovą ir apie privatinę nuosavybę".

Komunizmui popiežius Pius XI paskelbė karą. To karo vedimui suorganizavo "kariuomenę", kurią pavadino "Katalikų Akcija", — tai organizacija vien pasaulinių katalikų (ne kunigų).

Popiežius Pius XI toliau vedė savo pirmtakų bandymus suvienyti pravoslavus ir rytų schizmatikus su katalikų bažnyčia. Šiam darbui lietuvis kun. Pr. Bučys buvo padarytas archimandritu ir turėjo užsiauginti barzdą. Bet dalykams Rusijoj einant taip kaip jie eina, popiežius Pius XI buvo priverstas rusišką misiją uždaryti, ir kun. Bučys liko be darbo, bet vis dar su barzda. Nežinia kodel popiežius neleido kun. Bučiui grįžti prie lotiniškos formos, nežiurint į pakartojamus kun. Bučio maldavimus. Gal but jis tikėjosi kada nors tą darbą atgavinti.

Savo popiežiavimo laiku Pius XI parašė 30 aplinkraščių arba enciklikų katalikų kunigijai. Svarbiausioji jo enciklikų tur but bus ta, kuri prasideda žodžiais "Quadragesimo Anno", ir turi suvirš 20,000 žodžių. Toj enciklikoj šventas Tėvas pasmerkė kapitalistų godumą ir baisią "ekonominės diktatūros sistemą", reikalaujamas teisingesnio pelno padalinimo tarp kapitalo ir darbo, ir šaukėsi Dievo pagalbos, kad būtų galima atsiekti geresnio pasaulio turty padalinimo.

Amerikoj kai kam daug išgeščio padarė jo encikliką "Vigilanti Cura". Toj enciklikoj popiežius šaukė katalikus pasipriešinti nemandagiems ir nepadoriems krutomiesiems paviešklams, kurie Amerikoj yra gaminami.

Enciklikoj "Acerbi Animi" 1932 m. popiežius apverkė bažnyčios padėtį Meksikoj. Apie bažnyčios blogą padėtį Ispanijoj kalbėjo enciklikoj

"Dilectissima Nobis". Enciklikoj "Divini Redemptoris" 1937 m. dar sykį atakavo komunizmą.

Daugelį bažnyčios kankinių ir stebukladarių popiežius Pius XI padarė šventaisiais arba kanonizavo.

Naujo popiežiaus rinkimai prasidės kovo 1 dieną, kada Ryman bus atvažiuavę Amerikos ir kitų tolesnių kraštų kardinolai. Iš Amerikos jau išvažiuo kardinolas Mundeleinas iš Chicagos ir kardinolas Dongherty iš Philadelphijos. Seniausias kardinolas O'Connell iš Bostono irgi rengėsi važiuoti. Jis jau du syk vavo aplinkybių verčiamas vis daugiau kištis į įvairių valstybių politiką. Vokietijos naciai jį tiesiog ir vadino politikie-riumi. Pius XI buvo padaręs su daugybe valstybių sutartis "konkordatus", bet tie konkordatai visur buvo laužomi, išskyrus demokratines valstybes.

Sakoma, kad tarp kardinolų esančios ir dabar dvi partijos: viena "fašistinė", kita "demokratinė". Jeigu taip yra, tai naujas popiežius veikiausia bus "neutralis". Nėra abejonės, kad jis bus italias, nes italai per ketvertą šimtmečių turi monopolį ant popiežių.

Ispanija**Lojalistai laikosi Madride**

Lojalistų Catalonijos kariuomenė visa atsidūrė už Francijos sienos francų koncentracijos stovyklų saugioj priešlaudoje. Sukilėlių kariuomenė išsitiesė Francijos pasieniu, iškėlė Franco vėliavas, ir paskelbė, kad visa Catalonija jau yra nugalėta. Bet pasirodė, kad kur tai kalnuose netoli Francijos sienos dar pasiliko dvi lojalistų divizijos. Jos pasiliko visai netyčia, negalėdamos per kalnus blogais keliais greitai trauktis. Sukilėliai, sužinoję apie tas dvi divizijas, pastojų joms kelią į Nurją. Lojalistų kariuomenė nutarus nepasiduoti, kol nepasibaigs amunicija.

Tarpininkaujant Anglijai i. buvo atiduota sukilėliams Minorcos sala, kurią kontroliavo lojalistai. Anglija tą patarnavimą padarė išreikalavus iš generolo Franco, kad salon nebūtų įleisti italai. Tai yra svarbu Anglijai ir Francijai. Anglijos kruzeris Devonshire iš Minorcos išvežė 450 lojalistų vadų. Kaip tik tuo laiku Minorca buvo bombarduota iš oro — iš italų lėktuvų. Sukilėliai atsisprę už tai, nes tai atsitikė priešais jų norams. Minorcą užėmė ne italų, bet ispanų sukilėlių kariuomenė. Mussolini matyt labai norėjo gauti Minorcą už suteiktą sukilėliams pagalbą, nes iš Minorcos Italija galėtų grąsinti Francijos susisiekimui su Afrika. Už Anglijos netikėtą patarnavimą sukilėliams Italijos spauda dabar "pyksta", ir įtaria, kad Anglija su Francija ispanų karo pabaigą nori pasukti savo naudai. Įtarimas išrodo visai pamatuotas, nes to Anglija su Francija be abejonės nori ir galės to atsiekti, jeigu duos generolui Franco paskolų Ispanijai atstatyti.

Ispanijos premieras Negri-nas su užsienio ministriu del Vayo nusikrido Madridan, ir (Daugiau žiūrėk 7 pusl.)

T E V Y N Ė

SUSIVENIJIMO LIETUVIŲ
AMERIKOJE ORGANAS

Eina kas savaitę penktadieniais

KLEOPAS JURGELEVIČIUS

Redaktorius

307 W. 30-th St., New York, N. Y.

Visi skiriami "Tėvynėi" raštai turi būti adresuojami redakcijai. Priimtusius raštus redakcija pasilieka teisę trumpinti ar taisyti sulg savo nuosios. Nepriimtieji raštai yra tuojau naikinami, jeigu autorius nėra prisijungęs sau uždrausoto voko raštams sugrąžinti.

Slapyvardžiai nepageidaujami.

SLA. PILDOMOSIOS TARY-
ROS IR PASTOVYJŲ
KOMISIJŲ ADRESAI

Pildomoji Taryba:

ADV. F. J. BACOCUS, Prez.,
253 W. Broadway,
So. Boston, Mass.J. K. MAZURKA, Vice Prez.,
1325 W. North Ave.,
N. S. Pittsburgh, Pa.DR. M. J. VINIKAS, Sekr.,
307 W. 30-th St.,
New York, N. Y.ADV. K. P. GUGIS, Iudin.,
3323 So. Halsted St.,
Chicago, Ill.DR. J. S. STANESLOW, Dr. Kvot.,
95 N. Main St.,
Waterbury, Conn.S. MOCKUS, Ido Glob.,
726 E. 7-th St.,
So. Boston, Mass.E. MIKULIUTE, Ido Glob.,
2121 N. Western Ave.,
Chicago, Ill.

Istatų Komisija:

DR. A. MONTVIDAS,
2400 Madison St.,
Chicago, Ill.ADV. J. J. GRISH,
4631 So. Ashland Ave.,
Chicago, Ill.P. DARGIS,
43 Strauss St.,
Pittsburgh, Pa.

Finansų Komisija:

J. P. VARKALA,
3241 So. Halsted St.,
Chicago, Ill.K. PIKIELIS,
629 — 54-th St.,
Pittsburgh, Pa.A. S. TREČIOKAS,
314 Walnut St.,
Newark, N. J.

Kontrolės Komisija:

J. V. GRINIUS,
3120 Richmond St.,
Philadelphia, Pa.KUN. M. VALADKA,
1743 N. Summer Ave.,
Scranton, Pa.J. TARELA,
826 Bank St.,
Waterbury, Conn.SLA. Stovio, Skundų ir
Apeliacijų Komisija:S. BAKANAS,
2404 Charles St.,
N. S. Pittsburgh, Pa.P. B. BALČIKONIS,
67 Court St.,
Binghamton, N. Y.ADV. K. JURGELE,
359 Union Ave.,
Brooklyn, N. Y.

Apšvietos Komisija:

DR. P. GRIGAITIS,
1739 So. Halsted St.,
Chicago, Ill.M. VAIDILA,
814 W. 32nd St.,
Chicago, Ill.J. MILIAUSKAS,
918 Woodward Ave.,
McKees Rocks, Pa.

Labdarų Komisija:

DR. M. J. VINIKAS,
307 W. 30-th St.,
New York, N. Y.V. J. KOLICIENĖ,
2222 Forbes St.,
Pittsburgh, Pa.M. PAUKŠTIENĖ,
18 Shepherd Ave.,
Brooklyn, N. Y.

Sveikatos Komisija:

DR. P. ZALATORIUS,
6900 So. Artesian Ave.,
Chicago, Ill.DR. S. A. SLAKIS,
6723 Crandon Ave.,
Chicago, Ill.DR. I. E. BRONUSAS,
3037 O'Donnell St.,
Baltimore, Md.

Jaunuolių Komisija:

K. MICHELSONAS,
741 McDonough St.,
Brooklyn, N. Y.O. ZORSKAITĖ,
1709 N. Main Ave.,
Scranton, Pa.V. BUKNATIS,
104-40 — 117-th St.,
Richmond Hill, L. I. N. Y.

Prieglaudos Komisija:

W. J. MORRIS,
839 Arianna Ave.,
Grand Rapids, Mich.K. POČIUS,
725 W. 120-th St.,
Chicago, Ill.J. BRAZDAUSKAS,
17900 Mapleliffe Rd.,
Cleveland, Ohio.Žmonės, Kurie
Vadinasi Draugais

Šis straipsnis aprašo vieną sektą, apie kurią dažnai girdime, bet mažai žinome. Žinoma, ne vieno ar kito tikėjimo gyrimui ar kritikai čia jis yra paduodamas, ir tos sektos tikėjimo ypatybės šiam straipsnyje yra trumpai apibūdintos tik tam, kad galima būtų geriau suprasti, kodėl tos sektos žmonės elgiasi taip, kaip jie elgiasi. Šio straipsnio vienutinis tikslas yra parodyti tų žmonių nepaprastą budo stiprybę ir jų vienlankumą geruose darbuose. Jų pavyzdžiu šių laikų žmonėms gal neįmanoma sekti, bet pasigrožėti juo gali būti visiems naudinga.

REIKIA stebėtis ir reikia džiaugtis, kad yra tokių žmonių šioj žemėj, net ir šioj keistojo civilizacijos — tarp melo, pavydo ir neapykantos.

Stebėtina yra, kad jie atsirado trejetas šimtų metų atgal, kada teologija buvo tokia žiauri, kada krikščionys vienas kitą kankino ir žudė, kada žmonės buvo tokie tamsūs ir jų kunigai ne šviesesni.

Dar gal stebėtiniau yra, kad tie karštieji krikščionys beveik visai nepasikeitė per trejetą šimtų metų, bentgi nepasikeitė savo širdyje, savo prakiliuose darbuose ir karštame tikėjime. Jie galima sakyti pasilikio toj pačioj vietoj kur jie tąsyk buvo, kada kitos krikščionių sektos ir bažnyčios turėjo reikalo ir bandė per tą laiką progresuoti ir dalinai progresavo. O vienok jie ir šandien išrodo esą per kelis debesis ir keletą dangų priešaikių kitų protestoniškių sektų, ir per kelis debesis ir keletą dangų jie yra indomesni.

Apie ką čia mes kalbame? Mes kalbame apie Draugus. Jie patys vadinasi Draugais. Bet angliai juos praminė kvėkeriais — jų pajuokai — nuo žodžio "quake", drebėti, nes Draugai savo religiniame įkarštyje pradėdavę drebėti ir net raitytis ant žemės.

Tiek to mums su tų Draugų teologija. Mums svarbus jų budas. Tiek to su jų argumentais, mums svarbus jų darbas. Pagalios ir patys Draugai karščiausia laikosi to posakio, kad "iš jų darbų juos pažinsite". Taip, Draugai geriausia žino visus Jezaus pamokslus apie farizejus, kurie savo maldomis gyrysė, ir apie tuos kunigus, kurie garbino Jėzų savo liežuviu ir net gyrėsi stebuklais, bet kuriems Jėzus pasakė: "eikite nuo manęs, as jų nepažystu", nes jie gerų darbų nedarė. Bet ne kartojimu tų pamokslų Draugai atsižymi. Jie atsižymi tuo, kad ištikrų jų jie neturi tarp savęs nei farizejų nei kunigų. Bet ir tai nėra jų svarbiausias požymys.

Trejetas šimtų metų atgal Draugai buvo persekiojami, kalėjimuose pudomi, mušami ir net kariami. Ir ne kokie nors pagonyns juos taip kankino ir žudė, ne Neronas ar Diocletianus, bet krikščioniški Anglijos teologai ir vyskupai. Be skirtumo sektų žmonių širdis tuomet buvo užvaldę trys velniai: Pyktis, Pavydas ir Neapykanta. Draugai išvarė tuos velnius iš savo širdžių. Jie jų neturėjo savyje ne tik šventomis dienomis, bet kiekvieną dieną ir kiekvieną valandą. Už tai tie velniai dar labiau juos niekino ir kankino.

Draugai ant savęs labai skaudžiai patyrė, kaip baisi, žiauri, nežmoniška gali būti žmonių neapykanta. Kovojo su ja jie buvo drąsesni už Neroną laikų krikščionis, ir nemažiau už juos kentėjo. Bet jie visvien negalėjo pasaulio Neapykantos nugalėti. Todėl jie tvirtai pasiryžo visuomet eiti pagalbon ten, kur žmonių neapykanta, karas ir badas suteikia kančių ir žaizdų nelaimingiemis žmonėms. Neapykanta nėra nugalėta iki šandien. Ir iki šandien Draugų pasiryžimas gelbėti nukentėjusiems nėra atšales.

Toj gadynėj, kada žmogžudystė buvo tvirtiausias teologiškas argumentas, atsirado Anglijoj tie Draugai, kurie nei vieno žmogaus nenorėjo žudyti. Jie tvirtai nusistatė "saugoti savo širdis nuo kietumo", ir pasakė, kad "žiaurumas tik žiaurumą gimdo". Jie tuomet Anglijos vyskupams ir teologams išrodė labai keisti, labai nepageidaujami, labai baisūs. Jie buvo kankinami, bet kankiniuose jų dvasia tvirtėjo. Vyskupai ir teologai iki šiol jų nekenčia, tik jau nebekankina. Draugai vienok iki šiol randa daug vietų, kur jų pareiga šaukia juos eiti pagalbon nukentėjusiems nuo žmonių žiaurumo.

Kodel-gi Anglijos vyskupams ir teologams buvo taip nepageidaujami tie Draugai-kvėkeriai? Ir kodel jie tebėra nepageidaujami iki šiol?

Gal bet tame nėra nieko stebėtino. Kvėkeriai buvo krikščionių draugija, kuri nepripažino naujų ir senų krikščioniškų sektų skir-

tumo, kuri nepripažino jokių bažnytinių ceremonijų, kuri nepripažino krikšto ir nepripažino kunigų. Tai ar gali būti stebėtina, kad už ceremonijų ir kunigų atmetimą kvėkeriai tuo laiku buvo mušami ir kankinami? Ir šandien dar ne vienas geras presbiterijonas gal pasakys: tai ir gerai tokiems.

Bet kvėkeriai iki šiol tvirtai tebesilaiko savo argumentų. Gal jie juose net per daug yra "užkietėję", nors savo širdį gina nuo "kietumo". Jie sako, kad formalizmas yra pavojingas, nes žmonės greit pradeda garbinti pačią formą vietoj esybės, ir vietoj Dievo gali pradėti garbinti "mukelę". Jie sako, kad Dievas žmogui kalba per jo sąžinę. Jie sako, kad Dievas nekaltėjo tik vieną sykį kada nors žiloj senovėj, bet kad Dievas tebe kalba ir šandien ir apsireiškia sieloms, kurios jo valios karštai įieško. Šiuose dalykuose ir puritonai dalinai sutiko su kvėkeriais. Dar puritonai nevarė iš savo širdies žiaurumo ir dar laikėsi kunigų, ir sakė, kad tik per "išrinktuosius indus", tai yra, per kunigus, dvasia gali apsiereikšti žmonėms. Į tai kvėkeriai sakė, kad tų "indų" jiems visai nereikia, nes kiekvienas žmogus gali susižinoti su Dievu be jokių tarpininkų. Pirmutinis Draugų-kvėkerių įkvėpėjas ir organizatorius buvo paprastas batų siuvėjas Jurgis Fox. Teologai nieko su juo negalėjo padaryti nei geruoju, nei piktoju.

Kvėkeriai neieškojo teologinių ginčų su nieku. Jie ginčijosi tik kuomet buvo prispirti apginti savo tikėjimą. Ir ne jų teologijoj yra jų prakiliumas. Jų pamilimas laisvės ir pripažinimas jos ne tik sau, bet visiems išskyrė juos iš visų to laiko krikščioniškų sektų. Istorijoj jie buvo pirmieji (arba antrieji po Kristui) liberališki krikščionys. Jie pirmieji išpažino ir skelbė sąžinės laisvę. Jie nedraudė niekam tikėt kaip kas išmano ar moka, tik jie reikalavo, kad ir jiems niekas nedraustų tikėt, kaip jie geriausia išmano. Jų liberališkumas buvo kaip kaulas gerklėjė tai netolerancijai, kuri tuomet viešpatavo. Už tai, kad jie susirinkdavo be bažnyčios leidimo, už tai, kad jie nemokėdavo bažnyčiai duoklių, už tai, kad jie priešinosi valdžios susijungimui su bažnyčia, jie buvo mušami, jų turtas buvo atimamas, jie buvo uždarami į baisius kalėjimus ir kankinami ten iki mirties. Jie taipgi budavo parduodami nelaisvėn mohametonomas Afrikon. Tik mohametonomai budavę geresni už krikščionis, nes jie leisdavę nelaisvėn parduotiems kvėkeriams garbinti savo Dievą kaip jie nori.

Visas bausmes ir kankinimus kvėkeriai primdavo kantriai. Mušami, jie niekad nepakeldavę rankos prieš savo kankintojus. Bet jų atkaklumas buvo neišpasakomas. Kuo daugiau juos mušė, tuo tvirtiau jie laikėsi savo įsitikinimų ir tarytum prašė, kad juos dar labiau muštų. Priespaudos ir netolerancijos tamsybėje, sako anglų istorikas Carlyle, kvėkerių laisvos valios tvirtumo pavyzdžiai yra įspūdingiausi žmonijos istorijoj.

Kvėkeriai buvo vieni iš pirmųjų, kurie reikalavo žodžio ir susirinkimų laisvės. Jie buvo pirmieji, kurie reikalavo sąžinės laisvės ir atskyrimo bažnyčios nuo valstybės. Jie buvo pirmieji, kurie reikalavo pripažinimo lygių teisių vyrams ir moterims. (Tai buvo 300 metų atgal, o presbiterijonai ir daugelis kitų sektų iki šiol tebeieško moterį kaip žemesnį sutvėrimą už vyrą, kaip griekio ir gėdos šalitinį.) Kvėkeriai buvo pirmieji, kurie kovojo prieš žiaurų kalinių kankinimą kalėjimuose ir katorginiuose laivuose. Jie buvo pirmieji, kurie kovojo už baudžiavų ir vergijos panaikinimą. Jie buvo pirmieji, kurie reikalavo panaikinti karą, visokį karą. Jie buvo pirmieji kurie reikalavo viešųjų mokyklų visiems žmonėms.

Bet kvėkeriai kovojo ne kardu ir ne brutališka įjega. Jie kovojo žodžiu. Jie kovojo savo elgesio pavyzdžiu, kuris stebino visus, kartu ir jų kankintojus. Jie pildė tą, ką jie skelbė. Jie buvo tikri savo žodžiu. Jie niekad nemelavo. Kvėkerio duotu žodžiu kiekvienas galėjo labiau pasitikėti negu karaliaus ar princo žodžiu. Persekiojami kvėkeriai buvo varinėjami iš vieno baisaus tų laikų kalėjimo į kitą dar baisesnį. Bet kada kvėkeris buvo perkeliamas iš kalėjimo į kalėjimą, jis ėjo pats, be jokios sargybos, be jokių palydovų, be kariuomenės. Kvėkeris niekad nemėgino pabėgti. Jo teisingumu pasitikėjo ir jo kankintojai.

Seniau, o iki dalies ir iki šiol, kvėkeriai atsižymėjo kaikuriais papročiais, kurie ki-

tiems žmonėms išrodė keisti. Bet dauguma jų papročių rīšosi su jų įsitikinimais ir gal padėjo jiems savo budą tvirtu išlaikyti.

Sekdami savo pirmąjį mokytoją Foxą, jie dėdavo didelį brylių su plačiais kraštais. Skaitydami, kad visi žmonės yra lygūs, kvėkeriai nenusiimdavo savo didelio bryliaus nei prieš vieną žmogų, ypač prieš joki viršininką, ir del to turėdavo nesusipratimų su teisėjais, miestų majorais ir gubernatoriais, nes jie nei teisme nei rotušėje kepurės nenusiimdavo. Jie ją nusiimdavo tik bažnyčioj, nežiurint kurio tikėjimo ta bažnyčia būtų. (Pabandykit kadir šandien teisme nenusiimti kepurės. Kiekvienas teisėjas gali už tai pasodinti jus į kalėjimą už teismo "majestoto" įžeidimą. Bet kvėkeriai to nepaisė trejetą šimtų metų atgal, kada teisėjai buvo dar labiau "majestotiški". Jie ramiai ėjo į kalėjimą, bet kepurės nenusiėmė.)

Kvėkeriai nepripažino jokių pasigyrimų ir jokios puikybės. Todėl jie dėdavo drabužius be jokių padabinių, bespalvius, paprastus. Jie taipgi nedėdavo jokių gedulo ženklų, jei kas numirdavo. Savo namuose jie nelaikydavo jokių "babiloniškų" papuošalų ar paveikslų. Jie nepripažindavo jokių žaislių. Net muzika jiems budavo nepageidaujama. Vienok jie niekam kitam to visko nepavydėjo ir nedraudė.

Anglų kalboje kitą syk buvo toks pat kaip lietuvių kalboje skirtumas tarp "jūs" ir "tu" — "jūs" su pagarba arba poniškai, o "tu" — tarytum be pagarbos arba mužikiškai. Kvėkeriai niekad nesakė "you" (jūs), bet visuomet sakė "thee" ir "thou" (tu), ir tai visiems, su kuo tik kalbėjo, budami tos nuomonės, kad "you" būtų vergiškumo ženklas.

Kvėkeriai nežinojo, kas tai yra meluoti. Jie sakydavo teisybę visuomet, visur ir kasdieną. O todėl jie nepripažino prisiekos. Pagal jų nuomonės prisiekti, kad šį kartą sakai teisybę, yra lygu prisipažinimui, kad tu visuomet meluoji. Amerikoj kvėkeriai iškojo sau ir visiems žmonėms teisę atsakyti nuo prisiekos, o vietoj prisiekos teismuose daryti tik pareiškimą arba patvirtinimą (affirmation).

Kvėkeriai nepripažysta karo. Jie neima į ranką nei šautuvo, nei kardą, nei jokio ginklo. Amerikos valdžia turėjo pripažinti jiems teisę atsakyti nuo karo tarnybos. Jie neina į karą ne del bailumo, — jiems bailumas yra nepažystamas, — bet del gilaus įsitikinimo, kad jeigu kiti žmonės seks jų pavyzdžiu, tai nei karo nei jokių skerdynių tarp žmonių nebebus. Kvėkeriai netiki, kad laisvę žmonėms galima būtų "ginklu įgyti ir ginklu išsaugoti." Nes ginklas visuomet palieka paskui savęs nelaisvės pėdsaką.

Draugai-kvėkeriai įsteigė pirmą tikrai laisvą koloniją Amerikoje — Pensylvaniją. Jų vadas, jaunas William Penn, gavo Pensylvaniją nuo Anglijos karaliaus, kaip atlyginimą už Penno tėvo tarnybą karaliui. Wm. Penn nuo penkiolikos metų amžiaus buvo kvėkerių pasekėju, o sulaukęs 23 metų amžiaus buvo pripažintas jų vadu. Anglijoj jis buvo daug sykių areštuotas ir laikomas kalėjime už jo pažiūras. Vieną sykį jo tėvas išėmė jį iš kalėjimo ir prašė jį geruoju, kad atsižadėtų savo pažiūrų. Jaunas William Penn neatsižadėjo. Tuomet jo tėvas prašė jo nors tiek nusileisti: nusiimti kepurę prieš karalių, prieš Yorko kuniką ir prieš savo tėvą. William Penn pasakė, kad jis to negali padaryti. Tuomet jo tėvas išvarė jį iš savo namų. Tik jo motina, pasigailėdama jo, jį šelpė. Wm. Penn parašė atsakymą Anglijos kunigui, kurs baisesiausia niekino Draugų draugiją, o patį Penną vadino jezuitu. Už tą raštą Penn buvo pasodintas į Bokštą. Pats Londono vyskupas buvo Penno prokuroru ir pasakė jam, kad "jis turi viešai atgailėti savo žodžius, arba mirti." Pennas atsakė, kad jo sąžinei joks žmogus negali diktuoti ir sutiko geriau mirti kalėjime negu atsakyti nuo savo tikėjimo. Jis išbuvo kalėjime devynis mėnesius ir buvo paleistas tik po to, kaip Yorko kunigaikštis už jį užtarė.

Su daugybe savo Draugų-kvėkerių Wm. Penn atvyko Amerikon spalio 22 dieną, 1682 metais laivu "Welcome" ir išlipo ties New Castle, netoli tos vietos, kur dabar yra Philadelphia. Pensylvanijoj jį pasitiko jo Draugai-kvėkeriai, atvykę čia pirma jo, taipgi švedai, holandai ir indijonai. Wm. Penn greit susidraugavo su indijonais, kurie pradėjo jį vadinti Tėvu Onas. Už mėnesio laiko jis susikvietė įvairias indijonų gentis ir po medžių turėjo su jais didelį seimą. Jis padarė su jais sutartį, tą garsią sutartį, apie kurią Voltaire pasakė, kad tai buvo vienutinis sutartis, kuri nebuvo patvirtinta per prisaiką

ir kuri niekad nebuvo sulaužyta. Jis ne tik užmokėjo indijonams už žemę, bet nuolat rupinosi visokiais budais pagerinti jų buvį. Baltieji žmonės kitose kolonijose nuolat pjo vėsi su indijonais, duodami indijonams kuobjauriausio nepadorumo pavyzdžius. Bet Penno žemėj viešpatavo taika ir gražus gyvenimas tarp indijonų ir baltųjų. Pensylvanijoj Wm. Penn davė pilną laisvę visoms sektoms, visiems tikėjimams. Visi Draugų demokratijos principai čia buvo įkūnyti gražiausiu būdu, ir visi žmonės gyveno čia kaip geriausi kaimynai, kol tik kvėkeriai buvo didžiumoj. Kuomet Pensylvanijon privažiavo daug kitokių žmonių, ir jų atsirado čia daug daugiau negu kvėkerių, tai tie kitoki žmonės ir valdžią pasiėmė iš savo rankas. Tai atsitiko 1756 metais, ir nuo to laiko ilgai gyvavusi taika Pensylvanijoj pradėjo griuti, prasidėjo tokios pat pjovynės, kokios buvo kitose kolonijose. Draugai-kvėkeriai niekad po to nebedalyvavo politikoje.

Wm. Penn du syk turėjo gryžti Anglijon, kad apgynus savo nuosavybę, kurią lordai norėjo sumazinti. Jis rado Anglijoj, kad jo Draugai dar labiau buvo persekiojami. Jis prašė užturimo karaliaus Jokubo II, kurs buvo Rymo katalikas ir žadėjo toleranciją visiems tikėjimams. Bet Jokubui II-jam neilgai teko karaliauti. Dar jam karaliaujant, Wm. Penn, kaip neva karaliaus draugas, buvo įtariamas, kad jis esąs pasislėpęs jezuitas, o kaip tik William of Orange tapo karalium, Wm. Penn buvo įkalintas. Jis buvo išleidžiamas iš kalėjimo ir vėl dedamas į kalėjimą per keletą sykių. Vargais negalais gryžo Amerikon, bet už dviejų metų vėl buvo atšauktas Anglijon, ir ten nuo karalienės Onos gavo pažadėjimą, kad jis ir jo Draugai nebebus persekiojami. Jis mirė Anglijoj liepos 4 d. 1718 metais.

Draugai-kvėkeriai iki šiol tvirtai laikosi savo tikėjimo ir įsitikinimų. Iš paviršiaus dabar jie ir drabužius dėvi ir kalba panašiai kaip ir kiti žmonės. Bet savo dorovės reikalavimų jie laikosi kiekvieną dieną. Jie šventai pildo savo žodį. Jie moka savo skolas. Jie vengia teismų. Jie rūpinasi pavargėliais. Šandien nėra nei vieno kvėkerio, kurs imtų pašalpą iš valdžios, nes kvėkeriai visų savo pavargėlius ir bedarbius patys aprūpina. Visi darbstys, taupūs, teisingi ir švetingi. Jie neapvaikščioja jokių pergales šventiųjų, bet jie visi darbuojasi tikrai ir žmoniškos gerovei. Amerikoj yra du trečdaliai viso pasaulio kvėkerių, ir jie čia turi savo Amerikos Draugų Tarnybos Komitetą, kuriam jie moka duokles ir kurs veda ir atlieka jų labdarybės darbus. O tie darbai yra pastebėtini.

Visame pasaulyje kvėkerių šandien bėra vos 160,000. Jie eina mažyn, nes šių dienų žmonės darosi lepesni, ištvirkėsi, ir jiems visai ne galvoj taip aštriai dorovės laikytis, kaip to kvėkeriai reikalauja. Bet tie, kurie yra kvėkeriai, yra tikri kvėkeriai. Jų valios tvirtumas tebėra taip pat didelis kaip ir pas senovės kvėkerius. Tarp jų nėra milijonierių, bet jie sudea ir išleidžia milijonus dolerių pagalbai skriaudžiamų, kankinamų ir nelaimingų žmonių. Su savo pagalba jie eina ten, kur ji yra labiausia reikalinga. Kvėkerio negali sustabdyti nei šautuvai, nei kanuolės, nei diktatorių sargybos. Kvėkeris ateina pas didžiausią viešpatį ar tironą, tiesiai pasako jam ko jis nori, ir gauna ko jis nori. O jis nieko nenori, tik teisės duoti pagalbą to tirono nuskriaustiems žmonėms.

Pora savaitių atgal trys Pensylvanijos kvėkeriai išvyko Vokietijon su pagalba žydams. Jokia kariuomenė nestovėjo užpakalyje jų, jie kalbėjo tik mažutės sektos vardu, bet nacių valdžia turėjo jiems duoti leidimą šelpiti šimtus tukstančių nacių teroro aukų.

Po didžiojo karo kvėkeriai irgi buvo Vokietijoj. Vokiečiai tuomet badavo, ir kvėkerių komitetas to bado laiku penėjo po milijoną žmonių kasdien. 1920 metais bolševikų Rusijoj buvo badas. Bolševikai neįsileido jokių "buržujų", kad jie pagelbą badantiesiems duotų. Bet kvėkeriai buvo įleisti, ir jie važinėjo ir dalino maistą po visą Rusiją, kur tik žmonės mirė iš bado. Per visą dabartinį karą Ispanijoj Pensylvanijos kvėkeriai nepaisė karo fondų, ir teikė medikale pagalbą sužeistiems ir dalino pieną ir maistą nelaimingoms karo aukoms — abiejose pusėse.

Tai tokie yra kvėkeriai.

Kur neapykanta ir žiaurumas, tiranija ar fanatizmas žeidžia, kankina ar pjauna žmones, ten jųs veikiausia pamatys kvėkerį atsisukinant.

Jų yra tik maža palyginti saulelė.

Savo virš-žmonišku pasiryžimu jie atlieka daugiau negu milijonai.

K. J.

Ne Ginklas Gali Išlaikyti Tautos Nepriklausomybę, Bet Tik Jos žmonių Dvasios Prakilnumas ir Dorovė

KAIP KURĖSI LIETUVA Slezevičius apie Kapsuką

Pasikalbėjimas su p. Felicija Bortkevičiene

1918 metų gruodžio mėn. pabaigoje ėjo Vilniuje gandai, kad bolševikai iš Minsko eina į Vilnių, kad jų kariuomenė esanti tarp Minsko ir Vileikos.

Gruodžio 19 d. grįžo Vilniun iš Rusijos Slezevičius ir tuoj pateko politiniam sukurin. Valstiečiai liaudininkai, socialdemokratai, kaip ir kitos lietuvių ir nelietuvių grupės, rinkdavomės pasitarti, pasinformuoti. Gruodžio 20 d., išvažiuojus didesnei ministerių kabineto daliai užsienin, buvo aišku, kad reikia susiorganizuoti stipriau ir turėti aiškią liniją, kaip gintis ir ką veikti. Liaudininkai manė paimti valdžią į savo rankas, bet reikėjo sužinoti, ką apie tai mano socialdemokratai. Tuo reikalu sušaukta pasitarime dalyvavo: Dr. Alseika, aš, M. Slezevičius, J. Vileišis, p. Novickienė ir M. Biržiška, Stp. Kairys, A. Janulaitis. Liaudininkams pasisakius savo nusistatymą, socialdemokratai pareiškė, kad jie negali sutikti, nes reikia atsižvelgti į žmonių valios. Aš atsakiau:

— Nėra kada atsižvelgti! — Tada rizikuokit, bet žinokit, kad jeigu pavyks, tai jus girs, o jeigu ne, tai keiks.

Likome vieni. Kitame pasitarime J. Makauskas, pulk. Škirpa, pulk. Gužas ir kt. smarkiai ginčijomės dėl valdžios formos. Dr. Alseika siūlė M. Slezevičiui būti diktatoriumi ir dauguma man pritarrė. Ta diktatura tęsėsi nuo 14—22 val. (25—XII) ir virto plačiu koalicioniu kabinetu.

M. Slezevičius sutiko sudaryti vyriausybę, bet ne kaip diktatorių, o plačios koalicijos pagrindais. Momento svarbumas reikalavo turėti visų grupių atstovus vyriausybėje. Kabinetas buvo sudarytas 1918—XII—26.

Tuo laiku leidome gaudus, kad kariuomenėje yra apie 300 karių (faktiniai apie 35 ir iš jų tik trys mokėjo šaudyti). Nors tie kariavai ir sudarė ministerio pirmininko apsaugą, bet faktiniai tai nebuvo jokia jėga.

Vokiečiai skubiai kraustėsi iš Vilniaus ir turtų pardavinėdavo tiems, kas geriau užmokėdavo. Parduodavo ginklus, amuniciją, arklius, o telefono aparatų pardavė lenkams, lietuviams telegrafo aparatų (ar atvirkščiai), bet taip, kad nei lenkai, nei lietuviai negalėtų įrušti pilnos pašto-telegrafo įstaigos.

Be lietuvių ir lenkų valdžių, artėjant bolševikams, vietiniai komunistai dabartinėje lietuvių gimnazijoje paskelbė dar savo valdžią. Juos apsupo lenkai ir įvyko smarkus susišaudymas.

1919. I. 1 d. bolševikai įėjo į M. Slezevičiaus, norėdami areštuoti, bet pataikė ne į tą butą.

Vilniui slapta buvo atvykę Aleksa ir kiti, kurie, būdami komunistais, norėdami areštuoti Slezevičių. Nesant sąlygų gauti, buvo nutarta, kad pat dienos vakare važiuoti Kauną. Visa vyriausybė su visais portfeliais ir daiktais tilpo pusėje vieno II kl. vagono. M. Slezevičiaus daiktų viena mažą lagaminėlį, atsišaukimų pundą ir kt. sudėjome į rogutes ir stotin vežime su p. D. Slezevičiene, o p. M. Slezevičius rogutes stumė. Aš likau Vilniuje.

Valstybės tarybos salė buvo

papuošta Daugirdo gamintais herbais, tai aš siūliau M. Biržiškai juos paslėpti, bet man buvo atsakyta, kad bolševikai mokės įvertinti meną. Tuoj Vilnių bolševikams užėmus iš jų herbų liko vien šiukšlės.

Aš nutariau pasilikti Vilniuje, nes čia liko visos mūsų leidyklos "F. Bortkevičienė ir K. Grinius" turtas, knygos, dokumentai ir bylos. "Lietuvos Ukinko" buvo 1918 m. išėję du numeriai, o atspausdintą 3 Nr. turėjau evakuoti. "Liet. Ukinką" su prenumeratorių adresais įdaviau Žilinskiui, kuris jį nugabeno Kauną arkliais.

Pasirodžius papachoms Vilniaus gatvėse, tam tikros tautybės moterys, labai maloniai sutiko. Buvo pašalė, sniego ne daug, nuolat dundėjo patrankos. Pasirodė, kad Kapsukas liepė visas savo patrankas, kurių buvo tik aštuonios (ir iš jų pačių ne visos tinkamos), vežiot aplink miestą, kad susidarytų labai "strošnos" kariuomenės įspūdis ir but atimtas bent koks "kontrevoliucionieriams" upas priešintis. Bolševikai buvo blogai ginkluoti, lėktuvų visai neturėjo, o triukšmą kėlė didelį. Ten, kur buvo mūsų taryba, įsikūrė jų štabas. Visi baldai ir kiti įrengimai buvo sudaužyti.

Pradžioje bolševikai elgėsi švelniai. Jų vietinės vyriausybės viršūnė sudarė lietuviai, menkesni ponai buvo lenkai ir žydai, o kareiviai buvo beveik visi rusai. Savo mitinguose jie pareiškė, kad jeigu prieš juos neis, tai jie nieko nedarys.

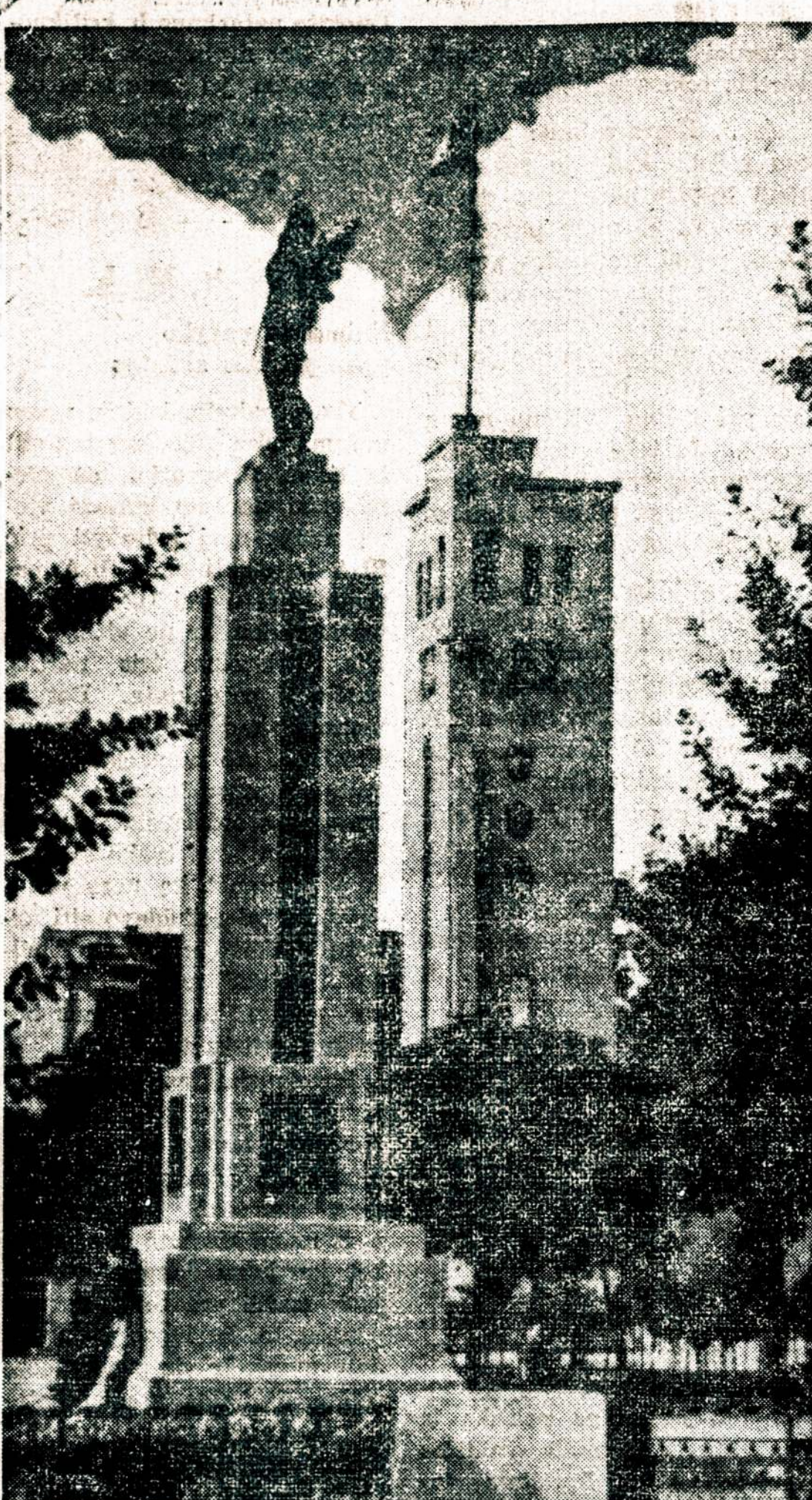
Kapsukas norėjo sukurti Raudonąją Lietuvą

Poželė, Vaclo. Biržiška ir kt. lietuviai stėjo tarnauti pas bolševikus, nes norėjo apsaugoti dvasinį ir medžiaginį turimą.

Viešuose bolševikų mitinguose, žinoma, nebuvo prieštaravimų, bet mažesniuose kildavo ginčai tautiniais klausimais. Vilnius visada buvo tautinių kovų katilas. Tos kovos nenurimo net tarp vietinių komunistų įsigalėjus jų valdžiai, kuriems teoretiskai tautinis klausimas neturėtų egzistuoti. Tautinis trynimasis bolševikų tarpe buvo visada.

Kapsukas tikrai norėjo įkurti nepriklausomą Raudonąją Lietuvą. Tam priešinosi rusai, lenkai ir žydai komunistai. Rusams buvo svarbu gauti maistą Rusijos gilumon, nes ten buvo badas. Išvežus keliems traukiniams Kapsukas daugiau vežti neleidė. Tada iš Rusijos atėjo įsakymas leisti išvežti maistą, Kapsukas turėjo nusileisti. Kur bolševikai ilgiau pabuvo, ten žmonės galutinai išgydė nuo bolševizmo.

Vilniuje, darbininkų tarpe, bolševikai dėl įtakos kovojo su k. M. Mukermanu. Iškalbingas austras, likęs Vilniuje nuo vokiečių laikų, turėjo savo įtaką apie 3,000 darbininkų, o bolševikai ne pusės to. Aišku, kad bolševikai neturėjo jam geros širdies ir vieną kartą suėmė pažnyčioje išvežė į Minską. Del to, pačiame miesto centre, buvo kilusios bažnyčiose peštynės, kurios užsitęsė tris dienas. Vokiečiams tarpininkaujant, po kurio laiko, kun. Mukermanas buvo išleistas užsienin, bet nukentėjo jie asmenys, kurie Vilniuje už jį užsistoję. Žmonės siuntė dele-

Laisvės paminklas Kaune. Toliau matyti Vytauto Didžiojo Muziejaus bokštas, kuriame yra amerikiečių lietuvių padovanotas Laisvės Varpas ir įrengta kovos varpų muzika.

gatus prašydami paleisti kun. Mukermaną, o bolševikai delegatus areštuodavo.

Mane paskyrė gimnazijos I kl. lietuvių kalbos mokytoja. Viskam reikėjo pinigų: mokytojai sėdi be algų, reikia mokėti skolą už manufaktūrą, kuri buvo paimta kariuvių apmudinimui, reikia šelpti vargšus ir našlaičius. Reikia važiuoti Kauną. Einu pas Kapsuką.

Kapsukas sako: — Vaziuokit, bet turi pasakyti M. Slezevičiui, kad jisai išmestų iš valdžios kunigus ir susidėtų su manim. Aš turiu karantijų, kad galėsiu tvarkytis nepriklausomai, demokratiniams pagrindais. Atvežk atsakymą.

Koks bus atsakymas man buvo aišku, bet reikėjo sutikti, nes kitaip negausiu leidimo. Pasisamdžiau vežiką ir drauge su p. Filomena Grinevičiute išvažiuoju Kauną. Tą dieną spėjome nuvažiuoti iki Vievio. Vievyje pilna kariuomenės, visi butai užimti. Bolševikai įsakė nakvoti Vievyje, bet niekur nerandame vietos. Vienoje trobelėje įsipašėme bolševikų karininko nors leist pasėdėti. Karininkas susižavėjo Grinevičiute ir mudvi įsileido. Pasėdėję arklį. Auštant išvažiuoju. Sniego vis mažėjo ir pasirodė žemė. Vežikas nesutinka toliau vežti, kaip ligi Kaišiadorių.

Kaišiadoryse kitas upas. Bolševikų režimo nepatyrę jiems simpatizuoja ir į mudvi aiškiai šnairuoja. Vokiečiai iš sandėlių parduoda bulves ir ruošias trauktis. Arklių negauname. Iš Kaišiadorių išeiname pėsčios gelžkelio pabėgiais. Greit privargau, negaliu eit, nes pylimas užpuostas sniegu. Miške, ant kalnelio, pamaciau sodybą. Aš nuėjau ten.

Kaišiadoryse kitas upas. Bolševikų režimo nepatyrę jiems simpatizuoja ir į mudvi aiškiai šnairuoja. Vokiečiai iš sandėlių parduoda bulves ir ruošias trauktis. Arklių negauname. Iš Kaišiadorių išeiname pėsčios gelžkelio pabėgiais. Greit privargau, negaliu eit, nes pylimas užpuostas sniegu. Miške, ant kalnelio, pamaciau sodybą. Aš nuėjau ten.

Iš Kaišiadorių išeiname pėsčios gelžkelio pabėgiais. Greit privargau, negaliu eit, nes pylimas užpuostas sniegu. Miške, ant kalnelio, pamaciau sodybą. Aš nuėjau ten.

Dalinkite žemes, norime turėti nuosavybę

Kapsukas pradėjo aiškinti, kad komunistų valdžia, esą, viską duosianti, duosianti ir žemes. Norėdamas nukreipti dėmesį pasiūlė išrinkti žemes reikalams komisiją. Komisijon išrinko tik miestelėnus, tada vėl kilo skandalas, nes pamatė, kad rinkimai neteisingi. Vėl Kapsukas įtikino, kad ta komisija tik surinks medžiagą, o kai reikėsia žemę dalinti, tai jau išrinksia komisiją iš pačių valstiečių.

Baigiantis susirinkimui pamaciau, kad viena lietuvių bolševikė šnairuoja į mane ir paklausė komunisto-tvarkdario: — Kaip ji čia?

Bolševikas patikrino mano bilietą ir paliko mane ramybėje. Bet kitą rytą pas mane krata. Kratą prižiūrėjo gudrus bolševikas, buvęs Dorpat universiteto studentas. Jieškojo pinigų. Pas mane buvo valgyklos kasa. Paaškinau, kad tai ne mano ir del jų nebijoju. Aš drebėjau del kitų pinigų. M. Biržiška išleides iš 100,000 dalį pinigų, kitus gražino man pasaugoti. Ar ras, ar ne? Jie norėjo dar surast

Kokiomis aplinkybėmis buvo paskelbta Lietuvos nepriklausomybė

Vasario 16 d. sueina 21 metai, kai senojoje istorinėje Lietuvos sostinėje Vilniuje buvo paskelbta atgimusi Lietuvos nepriklausomybė. Tai įvyko 1918 m. vasario 16 d. Šiandien jau visi apsisprato ir niekas nesistebi, kad Lietuva yra laisva, nepriklausoma valstybė. Atrodo, kad kitaip ir būti negali. Tai rodo, kad žmogaus atmintis yra labai trumpa, kad sunkūs laikai, susilaukus geresniųjų, yra greitai pamirštami.

Lietuvių tautą susipratimo ir atgimimo keliu žengti prieš Pasaulinį Karą ruošė nedau gelis žymių žmonių, kurių vieni jau yra mirę, o kiti dar gyvi ir džiaugiasi savo sunkių darbų vaisium — savo tautos laisve ir nepriklausomybe. Pirmą kartą lietuviai aiškiai ir viešai pareiškė savo politinius reikalavimus 1905 m. Didžiajam Vilniaus seime, kuriame dalyvavo apie 2,000 atstovų iš visų Lietuvos vietų, visų pakraipų ir pažiūrų žmonių. Seimas pareikalavo Lietuvai plačiausios autonomijos, tačiau rusų valdžia apie tai nė klausyti nenorėjo. Daugeliui Didžiojo Seimo atstovų teko skaudžiai nukentėti nuo rusų valdžios.

Po dešimties metų nuo Didžiojo Seimo kilo pasaulinis karas. Lietuvių veikėjai suprato, kad tai yra vienintelė ir senai laukiama proga nusikratyti rusų jungo ir atgauti laisvę. Jei ši proga būtų palikta neišnaudota, tai nežinia kada būtų pasitaikiusi kita tokia. Pokarinis gyvenimas rodo, kad toms tautom, kurios nesugebėjo ir nesuskubo pasinaudoti karo siurite ir išsivaduoti, šiandien to pasiekti yra gal net dar sunkiau, negu prieškariniai laikais. O laisvę atgavusios tautos turi ypatingai rūpintis laisvę išlaikyti, nes stipresnėji nuolat tyko mažesniuosius paglemžti.

Iš pirmųjų pasaulinio karo dienų Lietuva virto karo lauku dviejų priešingų kariuomenių — rusų ir vokiečių — teriojama ir naikinama. Daug gyventojų buvo priversti palikti savo tėviškes ir keliauti toliau nuo karo veiksmų fron-

valst. liaudininkų narių knyga. Teisybė, jie tą turėjo rankose, pavartė, bet nesuprato. Nors nieko nerado, bet mane areštavo. Pinigai liko už krosnies. Bunant kalėjime pasisekė duot apie juos žinią ir pinigų surado.

Areštavę nuvedė buv. valst. tarybos rusin. Po pusės dienos susidarė didesnė areštuotų grupė ir mus nuvarė Lukiškinių pėreiškė, kad esu paimta kaip įkaitas už Kauno valdžią.

Kai grįžome iš ištėrimimo, mus sutiko labai iškilmingai. Karška muzika, daug kariuvių, karininkų. Aš paklausiau. — Ar jūs vaidinate?

— Ne, tai ne vaidinimas, o tikra kariuomenė! Mes kariuomenėje, mūsų daug.

Man tas viskas padarė labai didelį įspūdį, nes budama kalėjimuose neturėjau supratimo, kas darosi Lietuvoje.

— Viso to milžiniško kuriomosi darbo, kurį M. Slezevičiaus valdžia atliko per tuos šešis mėnesius, man matyt neteko, bet tai, ką radau, manė nustebino, — baigė savo labai įdomų pasakojimą p. F. Bortkevičienė. (L. U.)

to, gilyn į Rusiją. Palikusį savo sodybas lietuvių pabėgėlių ir tremtinių kelias į Rusiją vedė per Vilnių, kur gyveno daug lietuvių šviesuomenės. Vilniečiai, pamatę savo bėgančiųjų tautiečių skurdą ir vargą, ryžosi jiems padėti ir tuo tikslu 1914 m. Vilniuje įsteigė Lietuvių Komitetą nukentėjusiems del karo šelpti. 1915 m. rugsėjo 18 d. vokiečiai paėmė Vilnių ir dar po kelių dienų visa Lietuva buvo vokiečių kariuomenės užimta. Prasidėjo vokiečių okupacija, o drauge ir lietuvių politinis veikimas, kurio tikslas buvo atgauti laisvę.

Nepaprastai sunkus tai buvo darbas. Vokiečiai apie lietuvius mažą ką žinojo ir iš pradžių nieko net ir nenorėjo žinoti. Į Lietuvą jie žiūrėjo, kaip į užkariautą kraštą, taigi, kaip į savo grobį, kuris turis priklausyti Vokietijai. Vilniaus lietuviai sudarė politinę komisiją, kurios pirminku buvo Antanas Smetona. Toji komisija leido atsišaukimus į tautą, raginančius nenusiminti, nepasiduoti vokiečių spaudimui ir reikalauti laisvos, nepriklausomos Lietuvos, kurioje šeiminkautų ir tvarkytų tik lietuviai. Komisija taip pat lietuvių vardu kalbėjosi su vokiečių okupacine valdžia, reikalaujama gyventojų neskriausti ir duoti jiems teisę patiems savarankiškai tvarkytis. Vokiečiams tada karas sekėsi, jie manė tikrą laimėsia, todėl ir lietuvių reikalavimus nekreipė dėmesio.

Per tą laiką buvo daug padaryta, laisvės besiekiant, tiek Vilniaus lietuvių, tiek ir kituose kraštuose veikusių lietuvių, ypač Šveicarijoje ir Amerikos lietuvių. 1917 m. pradžioje vokiečiai pamatė, kad karas taip greitai gali nepasibaigti ir kad jo gali ir nelaukti. Todėl jie pasidarė daug nuolaidėsi santykiuose su lietuviais. Vilniaus lietuviai vokiečiams nurodė, kad krašto ateitį spręsti gali tik visos tautos tam reikalui įgalioji žmonės. Vokiečiai su tuo sutiko. 1917 m. rugsėjo 18—22 d. Vilniuje buvo sukviesta lietuvių konferencija, kurioje dalyvavo

214 atstovų iš visų Lietuvos vietų. Kongerencija išrinko Lietuvos Tarybą iš 20 žmonių, kuriai pavedė tautos vardą rūpintis laisvės atgavimu ir nepriklausomos Lietuvos valstybės atstatymu. Tarybos pirminku buvo išrinktas Antanas Smetona. Lietuvos Tarybą sudarė šie žmonės: Dr. J. Basanavičius (m. a. s.), S. Banaitis (miręs), K. Bizauskas, M. Biržiška, Dr. Dovydaitis, St. Kairys, P. Klimas, D. Malinauskas, kun. Vl. Mironas, St. Narutavičius (miręs), kun. A. Petrusis (miręs), J. Saulys, kun. K. Saulys, J. Šernas (miręs), A. Smetona, J. Smilgevičius, kun. J. Staugaitis, A. Stulginskis, J. Vailokaitis, J. Vileišis. Šia proga yra įdomu pastebėti, kur yra ir ką veikia dar gyvi esantieji buvę Tarybos nariai. Antanas Smetona — Valstybės prezidentas, kun. Vl. Mironas — dabartinis ministras pirmininkas; K. Bizauskas, P. Klimas ir J. Saulys — yra nuolatinėje diplomatinėje tarnyboje. K. Bizauskas šiuo metu yra Lietuvos pasiuntinys Latvijoje, P. Klimas — pasiuntiniu Pariziuje, o J. Saulys — pasiuntiniu Lenkijoje. M. Bizžiška ir Pr. Dovydaitis yra Lietuvos universitete profesorai. Inž. St. Kairys dirba Kauno Miesto Savivaldybėje, D. Malinauskas — gyvena iš pensijos, kun. K. Saulys yra Kauno arkivyskupijos generalvikaras, J. Smilgevičius ir J. Vailokaitis yra žymūs pramonininkai, kun. J. Staugaitis yra Telsių vyskupas, A. Stulginskis gyvena savo dvare, buvo atuoju Valstybės prezidentu, J. Vileišis yra Valstybės Tarybos narys.

"Lietuvos Taryba savo posėdyje vasario 16 d. 1918 m. vienu balsu nutarė kreiptis į Rusijos, Vokietijos ir kitų valstybių vyriausybes su šiuo pareiškimu:

Lietuvos Taryba, kaip vienintelė lietuvių tautos atstovybė, remdamasi pripažintąja tautų apsisprendimo teise ir lietuvių Vilniaus konferencijos nutarimu rugsėjo 18—23 d. 1917 metais, skelbia atstatantį nepriklausomą, demokratiniams pamatais sutvarkytą Lietuvos valstybę su sostine Vilniuje ir tą valstybę atskiriant nuo visų valstybinių ryšių, kurie yra buvę su kitomis tautomis.

Drauge Lietuvos Taryba pareiškia, kad Lietuvos valstybės pamatus ir jos santykius su kitomis valstybėmis privalo galutinai nustatyti kiek galima greičiau sušauktas Steigiamasis Seimas, demokratiniu būdu visų jos gyventojų išrinktas.

Lietuvos Taryba, pranešdama apie tai vyriausybei, prašo pripažinti nepriklausomą Lietuvos valstybę."

Šį nepriklausomybės aktą pasirašė visi Lietuvos Tarybos nariai. Jame yra aiškus ir griežtas lietuvių tautos noras būti ir gyventi laisvai ir nepriklausomai. Todėl visai teisingai 1918 m. vasario 16 d. yra laikoma nepriklausomos Lietuvos gimimo diena. Tačiau 1918 m. vasario 16 d. nepriklausomybės paskelbimas dar neatidarė vartų į laisvę, nes atsirado daug Lietuvos laisvės priešu, norėjusių mus iš naujo pavergti. To siekė ne tik vokiečiai, bet ir lenkai ir rusai bolševikai. Pasisakius laisviems, lietuviams teko ginklu rankose ginant savo kraštą, įrodinėti pasauliui, kad laisvės ištikrųjų yra verti. Ir šis butinas įrodymas gaha gerai pavyko. DVDB

Susivienijimo Reikalai ir Veikla

Atgaivinama SLA kuopa Montreale

Jeigu neklysiu, tai SLA kuopa Montreale buvo susiorganizavusi 1907 metais. Tai jau daugiau, kaip trisdešimt metų Montreale lietuvių matė reikalo susiburti į draugiją, kuri, ištikus nelaimėi, galėtų būti jiems naudinga. Dėja, tai kuopai Montreale nebuvo lemta gyvuoti drauge su kitomis kuopomis Amerikoje. Del kažin kokių priežasčių ta kuopa iširo ir tik po trisdešimt metų Montreale lietuvių vėl pamatė reikalo tokią kuopą suorganizuoti.

Bet kažin ar ir dabar būtų kas nors buvę padaryta šiuo reikalu, jei ne vyriausias SLA Pažangos Vajaus vedėjas ir Tėvynės redaktorius poetas Kl. Jurgelionis, kuris ne tik atgaivino apmirusį laikraštį, bet taip pat įnešė nemažai gyvos dvasios į visą SLA gyvenimą. Jis atsiuntė savo kolegą poetą Tysliavą, kuriam Montreale lietuviuose niekaados netruko nuoširdžių draugų ir visos eilės ištikimų sekėjų. Tik toks asmuo, kaip poetas Tysliava, čia ir galėjo paraginti Montreale lietuvių suorganizuoti SLA kuopą.

Vasario 3 dieną Marijos Aukštaitės namuose buvo steigiamasis SLA kuopos susirinkimas, į kurį atsilankė ir vie-

nas kitas buvusių prieš trisdešimt metų SLA narių. Iš gana gausingai susirinkusio burio žmonių neatsirado nė vieno, kuris būtų nepritaręs SLA kuopos atgaivinimo idėjai. Tuojau susirašė daugiau, kaip dvidešimt asmenų. Bet kadangi kuopa norima suorganizuoti iš kelių dešimčių narių, tai nutarta šaukti dar kitas steigiamasis susirinkimas, į kurį bus pakviesta žymiai daugiau Montreale lietuvių. Tame gausesniame susirinkime bus atlikti visi formalumai, pradedant narių mokėčiais ir baigiant daktaro egzaminacija.

Kuopos organizavimo darbams baigti, visiems formalumams atlikti ir su SLA Centru susisiekti susirinkimas išrinko komisiją iš šių visiem Montreale lietuviams žinomų veikėjų: Marija Aukštaitė, J. Ivaškevičius, M. Zinaitytė ir Al. Pundzius. SLA viršininkai gali būti tikri, kad šioms asmenims stojus į darbą, Montreale lietuvių eis petys į petį su ta didžiule SLA šeima, kuriai šiandien priklauso 15 tūkstančių Šuvenitųjų Amerikos Valstijų lietuvių, mūsų brolių ir seserų.

Marija Aukštaitė.

SLA narys svarbiame federalės valdžios darbe

ANTANAS J. KUPSTIS, SLA 43 kuopos narys.

SOUTH BOSTON, MASS.—Plačiai žinomas mūsų apeliinkėj veikėjas, SLA 43 kuopos narys, Antanas J. Kupstis, tapo paskirtas į atsakomąją federalės valdžios darbą kaip namų įkainuotojas prie Federal Housing Administracijos. Jis dabar eina įkainuotojo pareigas prie naujų namų statymo projekto South Bostone, pajurio distrikte, kur valdžia ruošiasi pastatyti eilę modernių gyvenamųjų namų, panašiai kaip neseniai buvo pastatytas Old Harbor Village, prie City Point.

Paskyrimas A. J. Kupščio šiame darbe duoda lietuviams pripažinimą ir garbę, nes jis yra vienintelis lietuvis, dabar einantis tokias pareigas. Ir reikia pažymėti, kad tai yra labai svarbios pareigos, nes jos yra tampa priurštos su namų vertės žinojimu, praktišku prityrimu, sąžiniškumu ir teisingumu. Išperkant senas nuosavybes, valdžia nori apsaugoti save ir apsaugoti tuos nuosavybių savininkus nuo pelnagrobystės bei kyšyavimų. Todel buna paskirti tik tokie asmenys, kurie atlaiko labai atsargų valdžios tyrinėjimą, ir kurių daugelio metų darbo

rekordai parodo juos esant vertais tokios pozicijos.

A. J. Kupstis buvo paskirtas todėl, kad jo rekordai Real Estate agentūros darbe per suvirš 20 metų parodė jį esant pilnai vertu šios pozicijos. Jis yra ekspertas šioje srityje. Labai daug namų Bostono apeliinkėje yra jo atremontuota bei atnaujinta. Jis gerai žino visokių namų vertę. Jo teisingumas ir sąžiniškumas yra neabejotinas. Todel jis yra pilnai tinkamas būti įkainuotoju.

Šiomet Mass. valstijos lietuvių ištikrųjų gali pasididžiuoti panašiais paskyrimais mūsų tautos žmonių į žymesnes valdžias vietas. Pavyzdžiui Dr. Budreckis, iš Montello, tapo paskirtas kaip County Medical Examiner, Dr. P. J. Jakimavičius, iš South Bostono, paskirtas Valstijos Sveikatos Komisionierium, ir eilė kitų į kitokias vietas. Už paskyrimą SLA 43 kuopos nario, A. J. Kupščio, reikia padėkovoti naujai išrinktam Mass. valst. senatoriui John J. Kerrigan, kuris nuoširdžiai pasidarbavo šiame reikale. Jis visuomet buvo ir yra didelis lietuvių prietelis. Daugelis dabar jau numato jį busiančiu Bostono majoru.

Prie progos reikia pažymėti, kad minimi lietuvių atsieikimai daliniai yra pasekmė didesnio lietuvių piliečių susidomėjimo Amerikos politika ir jų aktyviška veikla valdžios rinkimų metu. Pereitais rinkimais lietuvių ypač pasirodė veikliais dalyviais ir gavo už tai tinkamą pripažinimą.

Linkėtina mūsų broliams geriausio pasisekimo eiti savo pareigas atsakomingsose valdžios vietose, kad rekordai jų darbo būtų dar didesnė garantija didesniems laimėjimams ateityje.

Roy M. Židžiūnas.

Prieglaudos namo reikalu

Perskaičius Tėvynės No. 4 straipsnį aukščiausi minimu reikalu, man pasidarė nuostabu, kad atsiranda tokių žmonių, kaip brolis W. Lasky, kurie drąsiai tikrina, kad nėra reikalo Susivienijimui bandyti įsteigti seneliams prieglaudas namą. Aš, kaip tos komisijos narys, rašiau Tėvynėje ir prašiau narių, kad atsilieptų per spaudą tame reikale. Kritika buvo ir bus reikalinga. Bet ta kritika vis tik turėtų būti apgalvota geriau, negu brolio W. Laskio.

Aš čia nebandysiu užtarti broli Jurgelionį, bet jau kaslink brolio Laskio, tai jis visai neapgalvotai kalba. Pavyzdžiui, jis rašo: "Tai pragaiština Susivienijimui". Bet kame ta pragaištis, jis nepasako. Broli Lasky, kame gi matai tą pragaištį? Ar tame, kad nelaimingam žmogui mūsų Susivienijimas paduos ranką? O prie tokių organizacijų, kaip mūsų Susivienijimas, svarbiausiai mes ir priklausom tik dėlto, kad galėtume kitiems ranką ištieti ir kad reikalui esant mums kiti tą patį padarytų. Juk mes visada nebesime tvirti, kaip dabar esame. Negalime sakyti, kad ir mums patiems prieglauda nebus reikalinga. Na, o jei brolis Laskis duotumet vieną ar du dolerius į metus tam reikalui, tai ar del to nubiednėtųmet ir ar pragaištumet?

Tamsta bari Tėvynės redaktorių, kad jis brukte brukta Susivienijimui prieglaudos namą. Aš nepavydžiu, kad Tamstai neteko būti praeitame

ir kam apeina prieglaudos namo įsteigimas — pareiškite savo mintis organe Tėvynėje. Duokite patarimus ir kritikuo-kite. Bet tik nekaltinkite vie-nos ypatos, jei jums toks už-manymas nepatinka.

Jonas Brazauskas,
Prieglaudos namo
komisijos narys.

Detroit, Mich.

Kaip man pavyko
prirašyti tris artistus

Yra pasakyta, kad žmogaus norams nėra galo. Bet tas gal ir tiesa. Pavyzdžiui, aš pirmiausiai norėjau surasti vieną naują narį prirašyti prie SLA ir atlikti savo SLA pareigą. Na, o kai tik norėjau, tai ir radau. Ir ne vieną, bet tris. Prirašius tris narius, jaučiausi patenkinta. Bet ar manote, kad jau bus gana? Visai ne. Aš numaciau vieną trukumą mūsų kuopoje. Mūsų kuopa yra didžiausia Detroite, bet mums labai truko artistų. Ir jei kuomet ką nors rengdavome, tai reikėdavo eiti artistų įieškoti programai išpildyti. Ir štai man atėjo galvon mintis, kodėl ir mes negalime artistų turėti?

Pirmiausiai aš pakalbinau jauną merginą, p-lę Marijoną Jurkiutę, kurios tėveliai jau senai prie SLA priklauso. Ją man pasisekė prirašyti. O nors mūsų Mariutė dar jauna, bet jau labai daug pasižymėjusi: mažai yra tokių veiklų perstatyta, kuriuose ji nebūtų dalyvavusi. Ir vis svarbesnėse rolėse. Ji kalba gražiai lietuviškai. Taipgi gražiai ir lošia. Gražiai ir dainuoja. Žodžiu sakant, tai tikra artistė ir veikkožn šeštadienio vakarą ji mus palinksmina per Dailės Choro vedamą radio lietuvišką programą. Mūsų Mariutė mes galime tikrai pasididžiuoti, o jos tėveliams — Antanui ir Magdalenai Jurkams — priklauso didžiausias kreditas, kad jie sugebėjo taip gražiai savo vienatinę dukrelę išauk-lėti.

Na, tai jau gavau ko norėjau. Bet aiškus dalykas, vienos artistės mūsų kuopai ne-užtenka. Reikia daugiau įieškoti. Todel nuvažiavau pas draugus Dilius. Tuojau paaiškinau, kokių reikalų atsilankinau. Gerai išsikabėjus, jie pasakė: "Rašyk. Juk tavo kelionė tokiaame blogame ore neturi būti už dyką". Tuojau išpildžiau abiems aplikacijas ir važiuodama namo džiaugiuosi, kad gavau tris artistus. Ir neblogus artistus. Frank Dilis yra tikras dramos tėvas. Kokią rolę jis ne-paaims, tai vis atlieka kaip tik-ras artistas. Taip pat ir Ale-na Diliene, kuri pasekmingai vaidina komiškias roles ir veik visuose vaidinimuose Detroite pasirodo. Taipgi jie priklauso prie Dailės Ratelio ir darbuoja su didžiausiu pa-sišventimu. Aš norėjau ir jų dukrelę, Aleną, prirašyti, bet ji dar atsispašė, sakydama, kad kuomet nors vėliau pris-rašys. Dabar negalinti, nes užimta neseniai savo atidary-tame grožio salione. Sako, rei-kia užsidirbti daugiau pinigų, o tik tuomet galėsiu prie S. L. A. prisirašyti. Aš linkiu jaunai Alenutei gero pasise-kimo jos naujame užsiėmime.

Mes laike Pažangos Vajaus turime sutraukti visas spēkas į mūsų kuopą, kad mums nie-ko netrūktų. Ir mes tai pada-jau čia tamstos broliškumas? Pirmiausia kalbėkite, kad vie-ras kitą nereikia gelbėti, o ant galo taikotės prie kokio tai broliškumo...

Neinant į tolimesnius su broliu Laskiu ginčus, šiuo dar kartą kviečiu visus SLA na-rius šiame reikale atsiliepti,

atostogas laike Pažangos Va-jaus. Bet aš patarčiau jiems atostogauti tuomet, kai pasi-baigs vėjus ir kuomet bus lai-ko atostogoms.

Nors praėjus mėnesis buvo pasekmingas, bet del blogų orų nebuvo galima toliau nu-važiuoti narių pajieškoti. Jieš-kojau vis artimoje apeliinkė-je. Bet manau, kad šį mėne-sį orai bus geresni ir aš ren-giuosi išsileisti toliau ir tikiu, kad man pavyks bent du syk-tiek naujų narių gauti. Neabe-joju, kad ir kiti mūsų miesto organizatoriai neatsilikis. Mu-sų moterys vyrus jau pralen-kė, bet galimas daiktas, kad vyrai pradės moterims pavy-dėti ir tuomet parodys, ką jie gali padaryti.

Bessie Keblaitis,
SLA 352 kp. organiz.

Dayton, Ohio

Brolių Motužų
gražios filmos

SLA 105 kuopos pasidar-bavimu, čia broliai Motužai rodė Lietuvos gražias spalvuo-tas filmas vasario 2 d., Bar-ney Community salėje. Žmo-nių suėjo pusantro šimto. Ne-mažas būrelis atsilankė lietu-viško jaunimo ir keletas sve-timtųjų, kurie labai įvertino filmų gerumą iš techniškos pu-sės ir sykiu gėrėjosi Lietuvos vaidų gražumu. Kur tik šias filmas rodyt broliai Motužai, stengkitės visi matyti jas. Taip pat raginkite lankyti ir lietuvišką jaunimą. Lai mūsų jaunuliai pamato savo tėvų kraštą Lietuvą gražioje pa-veikluose.

J. A. Urbonas,
SLA 105 kp. fin. sekr.

Rockford, Ill.

Dvi kuopos minės
Lietuvos nepriklausomybę

SLA 77 kuopa ir SLA 348 jaunulių kuopa bendrai ren-gia Lietuvos nepriklausomy-bės paminėjimą kovo 5 d.

Vasario 5 d. įvyko SLA 77 kuopos susirinkimas, kuris bu-vo gana skaitlingas. O po su-sirinkimo, jaunulių SLA 348 kuopa turėjo "Card Party", kur buvo gerų užkandžių ir išsigert. Bet pirma noriu praneš-ti iš susirinkimo eigos. Po atidarymo susirinkimo ir iš-saukus kuopos valdybą, kuri radosi visa, kuopos pirm. pranešė, kad sesuo Marė Užda-viniene numirė sausio 5 d. ir paprašė visų minutei atstot, atiduodant paskutinę pagar-bą.

Ligonijų šiuo tarpu 77 kuopa turi tik du. Brolis M. Miklas jau senai serga, bet eina geryn ir turim viltį, kad tuojau pasveiks. Antras, tai brolis Vaitkus.

Organiz., sesuo Čepulienė, pridavė vieną aplikaciją. Tai Jono Griciaus, kuris yra vi-dutinio amžiaus žmogus ir yra savininkas Gritz Hall svetainės, kurioje laikome susirin-kimus.

Šiame susirinkime buvo skaityta laiškas nuo jaunulių kuopos sekr., Mikliutės. Prašo gražint buvusį jaunulių iš-dą, \$30.90. Mat, prieš keletą metų čia buvus jaunulių kuopa ir depresijos laikais pakri-ko, o buvusį išdą perėmė S. L. A. 77 kuopa. SLA 77 kuopa vienbalsiai nutarė grąžinti.

Veikiančioji komisija pranešė, kad Lietuvos nepriklausomybės paminėjimas rengia-mas kovo 5 d. Apgalestavo, kad nebuvo galima šį mėnesį surengti del to, kad negalėjo gauti svetainės. Bilietai jau gatavi ir daugumas pasiėmė platinti, bet plakatai dar ne gatavi del to, kad dar eina susirašinėjimui su Chicagos kalbėtojais. Mat, veikiančioji komisija stengiasi surengt tik-tai šaunią programą su geru kalbėtoju, geromis dainomis ir puikiu muzikos programu. Pranešė, kad pasižadėjo daly-

vauti vietinis "Laisvės" cho-ras, SLA 77 kuopos kvarte-tas, dalyvaus programo pil-dytojai ir iš jaunulių kuopos, kur randasi taip daug muzi-koš meno spēkų. Po progra-mo bus šokiai prie gero orkes-tro.

O kadangi tas parengimas įvyks kovo 5 d. ir SLA 77 kuopos susirinkimas tą pačią dieną ir toj pačioj svetainėj, tai šiame susirinkime nutarta, kad sekantis susirinkimas į-vyks puse valandos anksčiau, t. y. 1:30 val. po pietų, o Lie-tuvos nepriklausomybės pro-gramas prasidės 3 val. po pie-tų, toj pačioj svetainėj — Gritz Hall, 510 Island Ave.

Visi vietos ir apeliinkės lie-tuviai prašomi dalyvauti šia-me Lietuvos nepriklausomy-bės paminėjime.

SLA 77 Kp. Koresp.

Worcester, Mass.

SLA 57 kuopa rengia
dvi pramogas

SLA 57 kuopa savo meti-niame susirinkime nutarė pla-čiai veikti laike Pažangos Va-jaus. Nutarė laike vajaus na-rius priimti į kuopą tik už pu-sę įstojimo. Tai bus per tris mėnesius. Todel gerbiameji šios apeliinkės lietuvių pasis-kubinkite šia proga pasinau-doti ir prisirašyti prie SLA 57 kuopos. Organizatoriai ir turi smarkiau padirbėti nors laike paskutiniųjų Pažangos Vajaus mėnesių.

SLA 57 kuopa rengia Pa-žangos Vajaus bankietą su prakalbonėmis. Tai įvyks vasa-rio 19 dienos vakare. Kalbės SLA prezidentas brolis F. J. Bagočius. Vasario 21 dieną bus SLA 57 kuopos šokiai. Abu pramogai įvyks Lietu-vių Ukėsų Klubu svetainėje, 12 Vernon St. Šokiams gros J. Dirvelio orkestras.

Gerbiame SLA nariai ir ben-drai visi lietuvių esate kvie-čiami šiuose parengimuose dalyvauti, nes tai bus pasku-tiniai parengimai prieš gavė-niā, o laike gavėnios nebus progos pasiškoti. Todel pasi-naudokite šia paskutine proga ir atsilankykite. Rengėjai pa-sistengs visus patenkinti.

K. P. Šimkonis.

Cicero, Ill.

SLA 301 kuopos
metinė atskaita

Nariai sumokėjo per metus ----- \$1,957.20
Centran pasiūsta --- 1,932.00

Kuopai liko ----- \$25.20
Narių duoklės pasidalino
sekančiai:
Apdraudos ----- \$1,135.35
Ligoj pašalpos ----- 477.00
SLA reikalams ----- 274.16
Tautiškiems reikalams 12.34
Našlių ir Našlaičių
Fondan ----- 21.40
Įvairių smulkmenų
Centran pasiūsta --- 11.75

Viso ----- \$1,932.00
Pomirtinių
išskolektuota ----- 1,050.00
Pašalpų išmokėta ---- 142.50
Iš Našlių ir Našlaičių
Fondo ----- 50.00
Tai tokia buvo finansinė apyvarta per praėjusius metus. Patys nariai galite palyginti skaitlines, o matysite, kaip iš-mokami jūsų sumokėti pini-gai.

Gerbiame SLA 301 kuopos nariai-rės, stengkitės gauti nors po vieną naują narį per šį Pažangos Vajų. "Žiūrėkite, kad neliktuomet neatliktų SLA pareigos". Tai vajaus vedėjo Kleofa Jurgelionio atsišauki-mas ir labai vykęs. Jis paak-stina kožną užsnuodėlį. O tokių snaudalių mūsų tarpe yra tiek ir tiek. Tas neturėtų bu-ti. Atbuskite ir stokitė dar-ban, kad per šiuos metus pa-dvigubintume savo narių skai-čių.

K. P. Develkis.

A. J. Banišauskui pavyko gauti garbingą narį

Pažangos Vajus artinasi pa-kad jį norėtų paliuosuoti iš baigos. Dabar valandos ir mi-nutės jau brangios. Jausda-mas tai, puoliau kuodaugiau naujų narių įieškoti. Ir vie-ną lietingą dieną atsiduriau Mar Lin viešojoje mokykloje, kur mokytojauja profesorius Viktoras Taminas. Pasi-kalbėjus su juo apie SLA, jis su mielu noru sutiko pri-sirašyti. Ir dar mane pabarė, kad aš pas jį neatėjau praie-tą vasarą prie SLA prirašyti. Tačiau gavus šį jauną profe-sorių į SLA narius, tenka garbė Pažangos Vajui. O lai-ke šio vajaus į SLA narius vyrai ir merginos, visoki pro-fesionalai, mokytojai, turtuo-liai ir amatininkai.

Ne pro šalį bus šį-tą pa-žymėti apie mūsų jauną profe-sorių V. Taminas. Tai yra netik lietuvių, bet visų kitų tautų mylimas mokytojas. Jei pasitaikytų tokis atsitikimas,

mokyklos, tai esu tikras, kad netik tėvai, motinos, bet ir vi-si studentai pirmiau išvytų tuos, kurie prieš jį bent kuo pasikėsintų. Jis jaunimą ne-tik gražiai moka mokykloje, bet jis su mokiniais ir šiaip jaunuliais surengia gražių parengimų, kuriuos publika gausiai lanko. Ir šiaip jis yra labai malonus mokytojas. Del to jį visi mokiniai myli. Del to mokiniai tėvai jį gerbia.

SLA 13 kuopa gali pasidi-džiuoti šio vajaus pasekmėmis. Nes jį gavo visokių žmonių narių: profesionalų ir amati-ninkų, muzikantų ir šiaip pa-prastų darbo rankpelių. Bet mūsų kuopos organizatoriai dar nepatenkinti. Jie vis dar ko tai įieško. Turbut gražios dainininkės.

A. J. Banišauskas,
Generalis organiz.

"Aš nepasiduosiu Pildomajai Tarybai"

Kai tik mane paskyrė SLA generaliu organizatorium ra-jone aštuntam, tai aš grie-biausi darbo ir tuojau įrašiau Dr. J. A. Radzevičių. Maniau, kad busiu šio vajaus čam-pionas, gavęs tokį stambų narį. Bet žiūriu Tėvynėje rašoma, kad mūsų prezidentas brolis F. J. Bagočius įrašė garsųjį kumštinių Jack Sarkį. Bu-damas generaliu organizato-riumi, sumaniau broliui prezi-dentui nepasiduoti. Tuojau griebiausi ir net su kitų pa-gelba į SLA įrašiau jauną ad-vokatą W. J. Balitą. Dabar tai jau tikrai maniau, kad mane niekas nepralenks. Bet kur tau? Už savaitės-kitos skai-tau Tėvynėje, kad SLA išdo globėja p-lė E. Mikužintė pri-rašė milijonierių Micevičių. Sužinojęs tai, maniau, juk jau tikrai ant kelių paklūpytas ir mano čampionatas praras-tas. Tačiau dirbant kaip ge-neraliam organizatoriui, visko tenka užėti. Užėjau todėl ir dvynukus ir juos prirašiau prie Susivienijimo.

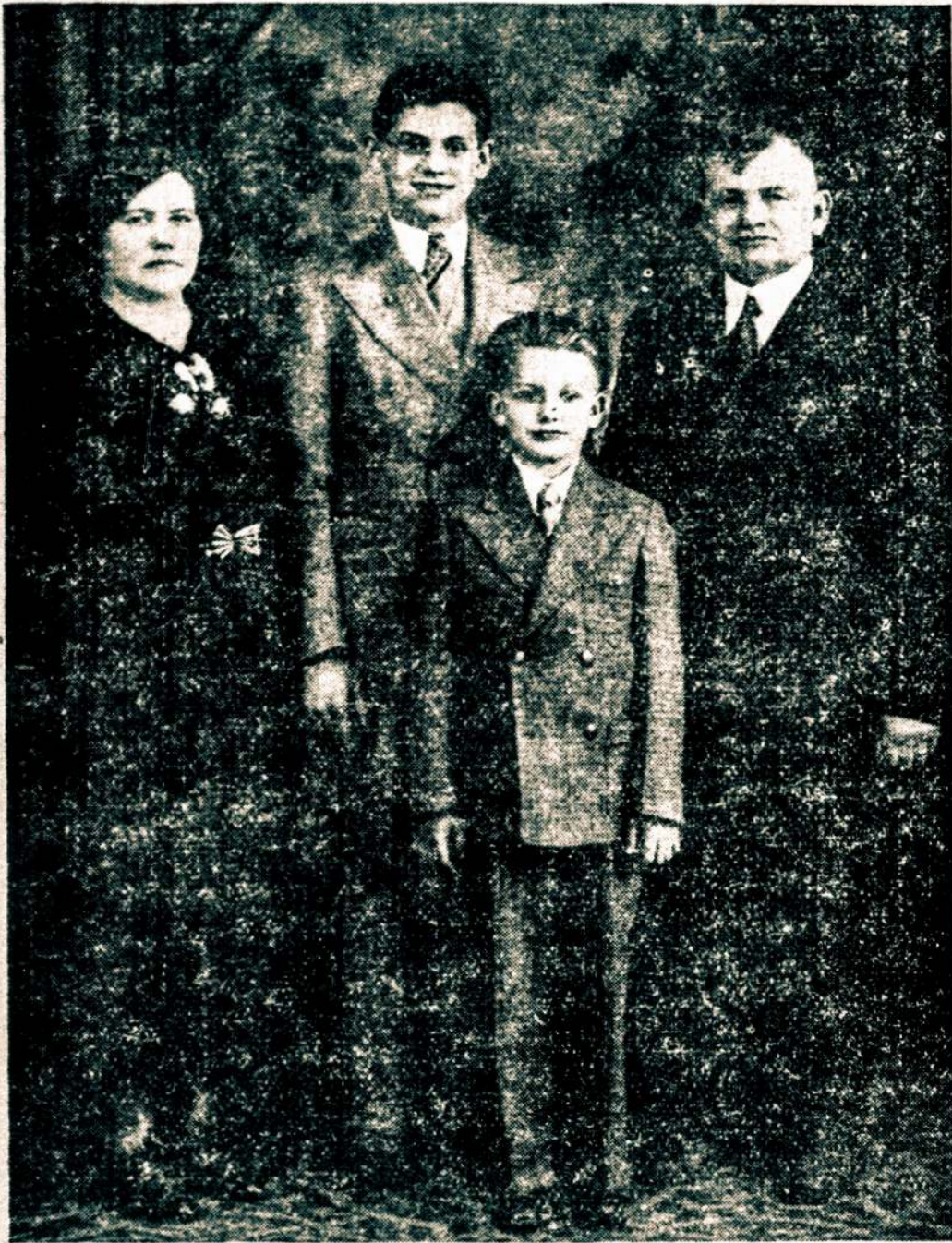
Bet ir čia man ramybės ne-buvo. Išrodo, lyg kad Pildo-

moji Taryba būtų prieš mane susimokinusi. Ir štai, anadien skaitau Tėvynėje, kad SLA iš-do globėjas brolis S. Mockus prirašė net šešis narius. Na, jei taip, tai mislinu jįs palau-kite: aš jums visviena nepa-siduosiu. Ir taip, tulį lietingą dieną pasiėmiau lietsargį, visą amuniciją ir marš į mokyklą, kur mokytojauja lietuvis pro-damas generaliu organizato-riumi, sumaniau broliui prezi-dentui nepasiduoti. Tuojau griebiausi ir net su kitų pa-gelba į SLA įrašiau jauną ad-vokatą W. J. Balitą. Dabar tai jau tikrai maniau, kad mane niekas nepralenks. Bet kur tau? Už savaitės-kitos skai-tau Tėvynėje, kad SLA išdo globėja p-lė E. Mikužintė pri-rašė milijonierių Micevičių. Sužinojęs tai, maniau, juk jau tikrai ant kelių paklūpytas ir mano čampionatas praras-tas. Tačiau dirbant kaip ge-neraliam organizatoriui, visko tenka užėti. Užėjau todėl ir dvynukus ir juos prirašiau prie Susivienijimo.

Bet aš visviena dar neuži-tikiu ir rengiuosi šaukti visus savo distrikto organizatorius į talką, jei Pildomajai Tary-ba dar bandys mane pulti, kad prieš ją atsilaukius. O jums visi broliai organizato-riai ir seserys organizatorės patariu taip pat nemiegoti, nes kartais Pildomosios Tary-bos nariai gal mums padaryti sarmatą. Todel visi į darbą!

A. J. Banišauskas,
Generalis organizatorius.

SLA šeima, 352 kuopoj, Detroit, Mich.

Juozo ir Albinos Ambrazevičių šeimyninė fotografija
SLA 352 kuopoje, Detroit, Michigan.

Juozas Ambrazevičius, pradėjęs Pažangos Vajų, aplaikė laisvą iš SLA Pildomosios Tarybos ir pirmame SLA 352 kuopos susirinkime jau pareiškė pasitikėjimą SLA Pildomosios Tarybos darbu ir pažadėjo imti \$1,000 apdraudą šale tos, kurią jau turėjo per daugelį metų. Ambrazevičiai užlaiko valgomų produktų krautuve. Augina du gražius sunelius, Keistutis 14 metų, o Algirdas 9 metų. Jų sunus gražiai mokosi muzikos ir jau linksmina mus programuose. Keistutis vartoja net 4 instrumentus, gi Algirdas pianą ir kornetą. Patsai Ambrazevičius priklauso prie SLA nuo 1907 metų. Per tą visą laiką buvo veiklus ir veik visuomet buvo kuopų valdyboje. Yra rimtas, teisingas SLA darbuotojas. Šiuo tarpu SLA 352 kuopoje eina jau kelintą terminą išdininko pareigas.

Dr. Kazys Grinius dėkoja SLA už auką labdaringsiems draugijoms

Jau visi mūsų Susivienijimo nariai žino, kad SLA 40-tas Seimas paskyrė po \$100 Pieno Lašo Draugijai ir Kudikių Gelbėjimo Draugijai Lopsėlis, Kaune. Ir tai jau neperimtinė SLA Seimų auka toms draugijoms. Veik kiekvienas SLA Seimas toms draugijoms po šiek tiek paaukvoja.

Tos aukos minimoms draugijoms pasiūsta savo laiku. Dabar mes gavome pranešimą, kad pinigai priimti ir prie to pranešimo Pieno Lašo Draugijos pirmininkas, buvęs Lietuvos Respublikos prezidentas, Dr. Kazys Grinius, prideda apie draugijų veiklą paaiškinimą ir padėką Susivienijimui. Dr. K. Grinius rašo:

„Pieno Lašo Draugija, per savo du dieningus lopsėlius, per pavargėlių motinų su kūdikiais patronavimą (šelpimas namais), per savo pieną dalinimo stotį kasmet sušėpia apie 400 vaikų ir apie 300 motinų, kurios be tos pagalbos greičiausiai vaikų dalį susirgintų ir numirintų. Kitos sągavo kūdikius pamestų arba stačiai nužudytų.

„Jau 16-tus metus Pieno Lašo Draugija savo darbą vado. Tai vis kainuoja pinigų, kurių Draugija gauna iš gerų įstaigų ir asmenų.

„Vienas svarbesnių Pieno Lašo rėmėjų buvo ir yra Susivienijimas Lietuvių Amerikoje, kurį Draugija su dideliu dėkingumu ir pagarba prisimena. 1930 m. jau Pieno Lašo Draugijos visuotinis susirinkimas yra pakrikštijęs vieną Lopsėlio Nr. 1 palatą Susivienijimo Lietuvių Amerikoje vardu.

„Šiuo kartu malonu yra mums siūsti jums pakvitavimą gavus dovaną 100 dolerių ir tuo pačiu žygiu gilia padėką už ją.

„Sveikinama su Naujais 1939 metais ir linkime Susivienijimui Lietuvių Ameriko-

je ilgai, naudingai, laimingai gyventi brolių gerovei.

Dr. K. Grinius,
Pieno Lašo Dr.-jos pirm.”

SESUO N. PETKAITĖ
įstojo į SLA 352 kuopą,
Detroit, Mich.

Sesuo N. Petkaitė yra gimusi Springfield, Mass. prieš 1917 metus ir su savo tėvais atvyko į Detroitą 1920 metais. Apart kito savo mokslo čia baigė grožio kultūros mokslo ir dabar dirba grožio salone. Apart jos kitų visų gražių ypatybių, ji labai gerai kalba lietuviškai. Linkėtina jaunai Petkaičiai gero pasisekimo ateity.

Lee Park, Pa.

A. a. Juozas Klusaitis,
SLA 68 kuopos narys

A. a. Juozas Klusaitis su šiuo pasauliu persiskyrė sausio 10 d., 1939 m. Paėjo iš Lietuvos, Klėtininkų kaimo, Pajavonio parapijos. Amerikoje išgyveno 38 metus. Visą laiką dirbo anglų kasyklose. Prie SLA 68 kuopos prisirašė gegužės 4 d., 1919 m. Buvo aktyvus narys. Dideliame nuliudime paliko moterį Marę, du sunus ir dukterį: Joną, Juozą ir Dėlą, taipgi pusbrolių Joną Klusaitį, kuris gyvena Plymouth, Pa.

Velionis turėjo giminių ir Lietuvoje.

Velionis Juozas buvo laisvų pažiūrų žmogus. Palaidotas sausio 14 d., Plymouth Lietu-

vių Laisvose Kapinėse, Wyoming, Pa. Gražus burys draugų susirinko atiduoti paskutinę pagarbą ir palydėjo į kapines.

Ilsėkis, drauge, šioje šaltoje žemelėje.

St. Louis, Mo.

SLA 214 kuopai sekasi gauti naujų narių

Mūsų mieste mažai yra lietuvių, bet prie SLA naujų narių prirašoma daugiau, negu didelėse lietuvių kolonijose.

SLA 214 kuopos mėnesinis susirinkimas buvo sausio 28 d. Finansų raštininkas, Walter Domash, negalėjo pribūti į susirinkimą, tai Mrs. Mary Domash užėmė jo vietą ir atliko jo darbą.

Susirinkime buvo šie svarbesni reikalai atlikti. Nutarta, kad finansų raštininkas parašytų laišką į Centrą kaslink mūsų neregio nario, Kazio Mecinskio, prašant pašalpos iš Našlių ir Našlaičių Fondo, nes Mecinskis yra apgailėtinio finansinėje padėty.

Išdin. Juozas Vaicekaskas padarė įnešimą, kad pasijiešumėm parankesnes svetainės del susirinkimų, nes mūsų kuopos skaitlius narių sparčiai auga. Įnešimas priimtas ir paskirta komisija, Juozas Vaicekaskas ir pirm. Petras Zdažinskas, ir patarta nariams, kad pasiteirautų del parankes svetainės ir sekančiame susirinkime išduotų raportus.

Mrs. Mary Domash įnešė, kad kuopa surengtų balių su teatru. Įnešimas užgirtas ir tam reikalui komisija bus renkama sekančiame susirinkime. Naujų narių buvo 5. Aplikacijos tyrinėtos ir kuopoj priimtos. Mrs. Mary Domash gavo 4 naujus narius, Juozas Vaicekaskas perstatė vieną naują narį.

Susirinkimas buvo gana tvarkingas. Tikėtai aš nesu-prantu kame yra dalykas, kad vyrai mažai interesuojasi savo kuopos reikalus ir visai mažai jų tebuvo susirinkime; buvo 20 moterų, o tik 2 vyrai. Butų labai graži, jei ir vyrai lankytųsi į susirinkimus. O jei dar atliktų savo SLA pareigą ir atsivestų po vieną naują narį, tai St. Louis vyrai visai būtų tvarkoje.

Mrs. Mary Domash.

Carnegie, Pa.

SLA 128 kuopos
askaita už 1938 metus

Iplaukos:
Narių duoklių sumokėta \$280.90
Nario įstojimas 5.50
Nario įstojimas 5.50
Nario įstojimas 5.50
Vaikų įstojimas ir bertaininės mokestys .90
Iš Centro gauta 80.00
Iš kuopos parengimų pelnas 11.00
Balansas nuo 1937 metų 27.75
Viso \$506.80
Išmokėjimai:
I Centrą pasiūsta \$285.50
Pomirtinė išmokėta 150.00
Sušėlpta iš N. ir N.
Fondo 30.00
Daktarui už egzaminavimą blankų 2.75
Mirusiam J. A. nariui už gėles 5.00
Delegatui į Seimą Scranton, Pa. 25.00
Krasos ženkleliai .45
Viso \$498.70
Kuopos išde lieka pinigų nuo 1938 metų \$8.10
Narių stovis. Buvo 15. Vienas numirė, 2 prisirašė, 1 į suaugusių skyrių ir 1 į vaikų skyrių. Visi nariai dabartiniu laiku yra gerame stovy ir stiprūs.

Kuopos pramoga
Kuopos parengimas jau čia pat. Rengiam bendrai su Heidelberg SLA 83 kuopa. Įvyks vasario 12 d., 6:30 val.

PAŽYMĖJIMAI IS REDAKCIJOS KREPSIO

Mūsų organizatoriai vis dažniau prisimena apie Pažangos Vajaus pabaigą. Ir išties — ta pabaiga netoli. Balandžio 29 d., 12 valandą naktia bus Pažangos Vajaus „dead line“. Vajaus pabaiga artinasi, bet dar daugelis SLA narių neatliko savo SLA pareigos. Priežodis sako: „Geriau vėliau, negu niekad“. Subruskite kad ir vėliau, o išties bus geriau, negu niekad. O šiam vajuje kožnas narys turėtų butinai savo pareigą atlikti.

KAI KURIŲ Pildomosios Tarybos narių atlikimas savo SLA pareigos labai išgašdino generalį organizatorių brolių A. J. Banišauską. Bet ta išgaštis buvo tiek naudinga, kad jis pradėjo prirašinėti net profesorius. Kaip jis „kinkas drebino“ ir kaip jam pavyko gauti nemažą įtakingų narių skaičių, pats brolis Banišauskas papasakoja savo rašiny „Aš nepasiduosiu Pildomajai Tarybai“.

SLA PRIEGLAUDOS NAMO reikalas gyvėja. Tuo klausimu Tėvynėje jau tilpo teigiamų ir neigiamų nuomonių. Prieglaudos Namų komisijos narys, brolis Jonas Brazauskas, tuo dar nepatenkintas ir

vis prašo daugiau narių tuo reikalu išsireikšti. Aišku, iš tu nuomonių komisija sudarys bendrą išvadą ir galės patiekti savo planus sekančiam Seimui, ar mums verta tokią įstaigą įsigyti. Todel malonėkite gausiau atsilipti į komisijos prašymą.

ŠIAME numery talpiname Amerikos Lietuvių Atletų organizacijos anglų kalba atsišaukimą į visus Amerikos lietuvių atletus. Pasiskaitykite tą atsišaukimą patys ir savo vaikams duokite perskaityti.

KAI skaitysite šį Tėvynės numerį, oficialiai jau bus praejęs Lietuvių Tautos didžiulė šventė — minėjimas Lietuvos nepriklausomybės 21 metinių sukaktuvių. Bet dar daugely vietų Amerikos lietuvių tų sukaktį minės ir po to. Minės nemažas skaičius ir mūsų Susivienijimo kuopų. Nueikite į to minėjimo parengimus. O jei gyvenimo aplinkybės neleidžia nueiti — susikaupkite namie ir prisiminkite, kaip lietuviams buvo sunku gyventi pavergtais ir kokių sunkių kovų lietuvių padėjo, kol tos vergijos muskratė. Geresniam to prisiminimui, šiame numery talpiname keletą rašinių ir

atvaizdų, kurie liečia kovas už Lietuvos nepriklausomybę.

SLA 260 kp. korespondentas, brolis K. Liutkus, rašo: „SLA prieglaudos namo klausimu daugelis narių išreiškė savo nuomonę. Buvo įvairių nuomonių. Bet visų buvo vienas minčių subėgimas, kad SLA turi kaip galint greičiau prieglaudos namus įsigyti. Šiuo kuopa atkreipia Prieglaudos Namų komisijos narių atydą į svarbumą reikalo ir tuo pat ragina, kad neleistų laiko veltui, bet dirbtų prieglaudos namų kuribini darbą“. Tai nuomonė, kuri toli gražu skiriasi nuo nuomonės brolio Laskio, kuris nepataria „ubagų šelpiti“.

MONTREALY, Kanadoje, atgaivinama SLA kuopa. Tai mums praneša viena to darbo dalyvių, rašytoja sesuo Marija Aukštaitė. SLA kuopa tame Kanados mieste buvo suorganizuota apie 30 metų atgal, bet pakriko. Ir tik dabar, po 30 metų, montrealiečiai susiprato į SLA organizuotus. Marija Aukštaitė toliau mums papasakoja, kad jos namuose buvo susirinkęs gerokas būrys tenaitinių lietuvių ir visi sutiko SLA kuopą suorgani-

zuoti. Susirašė daugiau, kaip 20 asmenų. Bet kadangi norima kuopą suorganizuoti iš kelių dešimtų narių, tai nutarė šaukti dar kitą steigiamąjį susirinkimą, į kurį bus pakviesta žymiai daugiau Montrealio lietuvių. O organizavimui darbu išrinkta: Marija Aukštaitė, J. Ivaskėvičius, M. Zinaitytė ir A. Pundžius. Vyriausiu gi kuopos atorganizavimo skatintoju yra poetas Juozas Tysliava, kuris pastaruoju laiku Montealy lankėsi. Na, jei paskėmingai SLA kuopa veikia Toronto, Kanadoje, tai ištikro galės net pasekmingiau veikti Montrealy, kur yra didelis burys mūsų brolių ir seserų, daugiausiai neseniai iš Lietuvos atvykusių? Linkime montrealiečiams gero pasisekimo!

SLA 352 kp., Detroit, Mich., organizatorė, sesuo Bessie Kebblaitienė, yra darbšti ir energinga darbuotoja. Išpradžiū ji norėjo tik savo SLA pareigą atlikti. Bet vėliau taip įsisiubavo, kad jau gavo keletą vertingų narių kuopai. Bet tai dar ne galas. Ji mano dar daugiau narių gauti. O kaip jai sekėsi naujus narius gauti papasakoja korespondencijoje iš Detroit, Mich.

Cleveland, Ohio

Organizatorių didysis „bosas“ vasario 19 d. bus pas mus

Visi, o ypatingai organizatoriai, laukia Pažangos Vajaus didžiojo „bos“, brolio Kl. Jurgelonio. O jis pasirodys SLA dviejų kuopų rengiamame vasario 19 dienos vakare, Lietuvių Svetainėje. Laukiame jo todėl, kad tikimės išgirsti naudingų patarimų. Tokių naudingų patarimų jis suteiks ir tiems, kurie prie Susivienijimo dar nepriklauso. O kad tų naudingų patarimų išgirdus, užtenka tik atsilankyti į minimą svetainę. Visi atsilankiusieji nesigailės.

Turėti žmogų iš „Main Office“ tai yra svarbu. Aš visuomet maniau, kad būtų gera tokį žmogų nors kartą metuose turėti visose kuopose. Nedarytų skirtumo kas atsilankytų: redaktorius, sekretorius, prezidentas ar bile kuris kitas viršininkas. Tai būtų reikšminga. Kadangi mes clevelandiečiai dar neturėjome progos susipažinti su Tėvynės redaktorium broliu Jurgelioniu, tai dabar ši proga pasi-taiko ir ja visi pasinaudokime. Tai bus vasario 19 diena. Visi įsitemykite ir atsilankykite Lietuvių Svetainėje.

J. Brazauskas.

Minersville, Pa.

SLA 13 kuopos
gražus parengimas

Sausio 14 d. SLA 13 kuopa buvo surengusi gražų vakarą Lietuvių Piliečių svetainėje. Tai buvo kazirinkų paužimas. Publikos atsilankė gana gražus būrelis. Prie kiekvieno stalo buvo duota dovanos — kazyrų kaladė ir taipgi bendrai išdalinta 15 prizų. Daugelis turėjo laimės tas puikias dovanas laimėti.

Kazirinkai jautėsi užganėdinti, nes gavo išsigerti degtinės, alaus ir užsikšti skanių kilbasų. Kaziravimui užsi-baigus, 10 valandą prasidėjo šokiai ir tęsėsi iki vėlumi nakties. Buvo gražiai pasikalbėta, padainuota, pasilinks-minta. Svečių buvo ir iš kitų miestų.

Bus ne pro šalį ištarti širdingą aciu SLA 13 kuopos moterims ir merginoms už jų gabų pasidarbavimą del šio parengimo. O toms darbuotojoms buvo: M. Sabastijonienė, E. Šakalinskienė, O. Labu-

tenienė, O. Genevicienė, O. Mokaitytė ir B. Brazaitienė. Iš šio parengimo kuopai liks apie \$40 gryno pelno, o Pažangos Vajaus organizatoriai turėjo laimės gauti du naujus aplikantus. Ir tai netik SLA 13 kuopos organizatoriams pavyko gauti naujų narių, bet ir SLA 123 kp. organizatorė sesuo B. Brazaitienė tris naujus kandidatus prisikalbino.

Reikia širdingą padėką ištarti ir SLA 13 kuopos muzikantams — Beniu Duginui ir Jonui Vinickui, kurie savo gražiomis melodijomis publiką linksmino.

A. J. Banišauskas.

Harvey, Ill.

SLA 289 kuopos finansų sekretoriaus atskaita už 1938 metus

Įeigos yra sekamos:
Apsaugos \$240.56
Pašalpos 141.90
Pašalpos lėšoms 26.10
Susivienijimo reikalams 42.45
I Našlių ir Našlaičių Fondą 5.00
Už laikraštį Tėvynę .75

Viso įeigų narių mėnesinių mokė \$456.76
Pikniko pelnas 4.60
Buvo pas išdininką iš 1937 metų 87.08

Viso kartu \$548.44

Išmokėta:
Pasiūsta į Centrą narių mėnesinių mokesčių — Apsaugos \$240.56
Pašalpos 141.90
Pašalpos lėšoms 26.10
Susivienijimo reikalams 42.45
I Našlių ir Našlaičių Fondą 5.00
Už Tėvynę .75

Viso pasiūsta į Centrą \$456.76
Išmokėta kuopos reikalams 52.75

Viso išmokėta per 1938 metus \$509.51

Lieka kuopos išde \$38.93
Centras išmokėjo kuopai sekamai:
Ligoje pašalpos \$63.00
Sugrąžintos mokestys .81

Viso \$63.81
Pasiūsta į Centrą 456.76

Lieka Centrai pelno per 1938 m. \$392.95
A. L. Skirmantas,
Finansų sekretorius.

vakare, Lietuvių svetainėje, 313 Center St., Glandale-Carnegie, Pa.

Šis parengimas tikrai bus vienas populiariausių del to, kad rengėjai ir gaudinėsi la-bai ruošiasi, kad tik geresniam ir skanesniam spaghetty pagaminus ir visus atsilankiusius į šį parengimą komandagausiai pavaišinus ir dar prie geros muzikos ir skanių gėrimų. Visus Carnegie ir Pittsburgho apylinkės lietuvius širdingai kviečiame atsilankyti.

E. K. Šiurmantienė,
SLA 128 kp. fin. sekr.

Worcester, Mass.

SLA 57 kuopos vakarienė bus vasario 19 dieną

SLA 57 kuopos parengimo komisijos susirinkimas įvyko vasario 10 d. Susirinkimą atidarė pirm., Šimkonis. Protokolą raštininkė, taipgi komisijos narė, užrekdavo nutarimus. Vakarienė bus šauni. Bus pagaminta iš Lietuvos importuotų mėsų ir komisija tikisi, kad visi bus užganėdinti. Muzikalią programą išpildys lietuviškas orkestras. Kalbės SLA prezidentas, F. J. Bagočius. Vakarienė įvyks Lietuvių Piliečių Klubu salėje, 12 Vernon St. Pradžia 6 val. vakare.

Kviečiame visus vietinius ir apylinkės lietuvius, ypač S. L. A. visų kuopų narius, į šį SLA 57 kuopos parengimą skaitlink atsilankyti. Rengėjai dėsi pastangas visus pilniausiai patenkinti.

SLA Narys.

Danbury, Conn.

SLA 306 kuopa
rengia balių

SLA 306 kuopos susirinkimas buvo vasario 1 d., 1939. Naujas sekretorius, B. Gudėlauskas, perskaitė protokolą, kuris priimtas kaip skaitytas. Finansų sekr., Vaitkuskas, pastebėjo: „Viskas gerai, bet reikia pridėti, kad aukų rinkimas del lietuviškų mokyklų eina tolyn ir kurie perėime susirinkime nedalyvavote, mel-džiū dabar paaugoti nors po kelis centus“. Kas ir buvo padaryta ir jau apie \$5.00 sudėta pas išdininką ir nutarta toliau rinkliavą vesti per susirinkimus. Manoma, kad kuopa, jei turės pelno iš rengiamo balius, kuris įvyks vasario 18 d., Lenkų Svetainėje, Ive St., Danbury, Conn., irgi

Waterbury, Conn.

SLA 11 kuopa
gyvai darbuojasi

SLA 11 kuopos mėnesinis susirinkimas buvo vasario 2 d. Susirinkimą atidarė ir vedė pirm., T. Matas. Protokolų sekr., p-lė Kat. Radauskaitė, perskaitė protokolą iš praėto susirinkimo. Protokolas priimtas. Finansų sekr., p-lė Helen Tarailiūtė, pranešė, kad yra gautas laiškas iš Centro sekr. M. J. Viniko kaslinink kuopos kaucijos.

Org. Helen Tarailiūtė perstatė naują narį, Jurgį Grigą, kuris tapo priimtas. Org., Petras Stepanavičius perstatė savo sunų Edvardą ir marčią Ariną Stevens, kurie tapo priimti. Dabar Stepanavičių visa šeima priklauso prie SLA 11 kuopos. Tikima, kad mūsų organizatoriai ir į kitą susirinkimą naujų narių mums pristatys.

Ligonijų lankytojai pranešė, kad serga Motiejus K. Krugelis ir Antanas Šniokis. Krugelis jau senai serga. Linkėtina, kad mūsų ligoniniai kogniečiai pasveiktų.

Adv. Lukošius pridavė laiską kaslinink lietuvių kalbos mokyklės ir pats kalbėjo tame reikale. Ant vietos parinkta aukų mokyklės naudai. Surinkta \$3.39.

Buvo įnešta, kad būtų surengta bendras Lietuvos nepriklausomybės apvaikšiojimas. Išrinkta komisija: J. Balčiūnas, S. Senkus ir B. Petrauskas.

Įnešta ir nutarta, kad būtų surengtas piknikas. Į komisiją įeina: Balis Petrauskas, Kazys Strikulis ir Petras Stepanavičius.

Rodos p. Senkuvienė įnešė, kad būtų surengtas balius. Buvo paremta ir nutarta balių rengti. Bet mūsų moterys turbūt buvo padariusios tokį "pučą", kad be vyrų apsieiti: jos tik vienos persistatė ir parėmė ir jos buvo išrinktos į komisiją, susidedančią iš šių moterų: Magdė Senkuvienė, Vladislava Dumšienė, Petronė Čižauskienė, Ona Mitutienė, Aldona Motienė ir Matilda Bekerienė.

Pasibaigus susirinkimui, mūsų komisija susispaus ir kruvą ir tarėsi, kokių balių rengti. Žinoma, ir aš smalsumo apimtas sukinėjau aplink, o pastebėjus mane p. Senkuvienė sakė: "Motiečiai, eik čia — mum busi reikalingas į Tėvynę parašyti". Žinoma, tuomet aš įsimaišiau į moterų komisijos būrelį. Kaip jos surengs mums balių? Vienos sako reikia dešrų balius, kitos kugelio labiaus, o aš nuo savęs pasiūliau "kaldunų" balių. Bet mūsų moterys nežino, kas tie kaldunai, tai p. Vladislava Dumšienė sako, kad prie kaldunų yra daug darbo ir juos reikia duoti šiltus, nes kada jie atšala, jau nebuna tokie skanūs. Ponia Dumšienė sakė: "Aš savo šeimai dažnai verdū, juos labai mėgsta". Tą balių rengti galutinai dar neutarė. Sakė dar susirinks. Gal ką naujo išgalvos. Gal tokį, kokio Waterbury nebuvė. Linkiu komisijai kogeriausio pasisekimo rengime balius.

Dar apie bankietą, kuris buvo tarp senų ir naujų metų. Bankieto rengimo komisijos narys T. Matas išdavė raportą. Bankietas davė pelno 87 dolerius. Pirm. T. Matas padėjo komisijos nariams ir gspadinėms, kurios taip sunkiai turėjo dirbti ir pagaminti valgių del 215 svečių. Tai šios komisijos narės darbuos, prie virimo: Magdė Senkuvienė, Marė Makarevičienė, Klementina Jankeliūnienė ir į talką pasikvietė Petronę Čižauskienę, Katriną Ažunarienę. Pirm. T. Matas ir Balis Petrauskas kitokius darbus dabo. Prie stalų patarnautojos svetaimė išdėkoro gra-

žiais kaspiniais ir svečius aptarnavo sekančios panelės: Josephine Venjunis, Hedy Karpus, Mary Bernatas, Mila Makarevich, Anna Petrauskas, Emily Burke, Agnes Adams, Evelyn Makarevich, Theresa Krivinskas, Nellie Arminas ir Lucy Krivenskas. Šiaip prie įvairių darbų dirbo: Antanas Lazdauskas, Alekas Zabelskas, Antanas Storpalskis, Vincas Ručinskas, Jokubas Ažunaris ir Stasys Senkus. Turėjome savo tarpe svečių Tėvynės" red. Kl. Jurgelionį ir gražios rinktinės publikos 215 asmenų. Tą patį vakarą atėjo daug jaunimo, bet jų patenkinti nebuvo galima, nes gspadinės būtų pritrūkusios valgių. Patys svečiai yra kalti, kad išanksto neapsirūpino su tikietais.

Baigiant senus metus ir laukiant naujų metų svečiai atsinešė visokių skambaliukų, cingaliukų, barškaliukų ir visi svečiai išrodė kaip kokie jaunavedžiai apibarstyti popierėlėmis. T. Matas paprašė, kad nusiramintų. Perstatė kalbėti Tėvynės redaktorių Kl. Jurgelionį. Bet kur tu gausi rodą, kad jau laukia naujų metų, per status tiesia vieni kitiems rankas ir saldus bučiai net braska. Žinoma, jaunimo negalima kaltinti, kad jie linksmi buvo, nes nauji metai tai triukšmingiausias momentas.

Buvau pamiršęs parašyti, kad pas mus lankėsi gruodžio mėn. Danų Kazokų Choras. Tame chore dainuoja ir vienas lietuvis p. Jurkevičius, kuris yra gimęs Latvijoje ir su tėvais išveštas į Rusiją ir tokiu būdu ir dainuoja "tame chore. Man ta žinutė suteikė mūsų finansų sekr. p-lė Helen Tarailiūtė, kuri su juo kalbėjosi lietuviškai.

Sekantis SLA 11 kuopos susirinkimas bus kovo 2 d., 103 Green St. Pradžia 7:30 val. vakare.

P. Motiečius,
SLA 11 kp. koresp.

Chicago, Ill.

Iš SLA 260 kuopos
pastogės

Vasario 5 d. įvyko SLA 260 kuopos mėnesinis susirinkimas. Narių į susirinkimą atvaiko gana skaitlingai ir visi gyvai svarstė kuopos ir SLA bėgančius reikalus. Organizatorius, sesuo E. Pužauskienė, pridavė trijų jaunųjų aplikacijų. Org. K. Stankus pridavė vieną. Visi aplikantai vienbalsiai priimti.

Brolio K. Mičudos
nelaimingas likimas

Ligonijų lankymo komisija raportavo, kad dabar serga keturi kuopos nariai, kurie yra padavę prašymus dėl ligos pašalpos. Plačiai kalbėta ir apie brolio K. Mičudos nelaimingą likimą. Šis mūsų brolio ligos serga jau bene antri metai. Iš SLA yra išėmęs visą ligos pašalpą, kuri jam prigulėjo. Dabar nelaimingasis paralyžiaus ligos yra visai parbloktas, o jo finansinė padėtis yra tiesiog kritiška ir vedanti prie bado. Kuopa iš savo išdo paaukojo \$10, kas suteikė tik savaitei kitai pagalvą. Apie brolio K. Mičudos likimą kuopa pranešė Labdarybės Komisijai, prašydama, kad nors su maža dalele prisidėtų prie jo sušelpimo.

Raginimas prie darbo
prieglaudos komisijos

Kalbant apie virš nelaimingą brolio likimą, išsivystė platus klausimas ir kaslinink įsteigimo SLA prieglaudos namų. Šiuo klausimu daugelis narių išsireiškė įvairių nuomonių. Bet visų buvo vienas mintis: subėgimas, kad SLA turi kaip galint greičiau steigti prieglaudas namus. Šiuo kuopa atkreipia Prieglaudos Komisi-

jos narių atydą į svarbumą reikalo ir tuo pat ragina, kad nelieštų laiko veltui, bet dirbtų prieglaudos namų kurybinį darbą.

K. Liutkus,
SLA 260 kp. koresp.

Lawrence, Mass.

Iš SLA 41 kuopos
susirinkimo

SLA 41 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyko vasario 5 dieną. Narių į susirinkimą neperdaugiausiai atsilaikė. Svarbių tarimų daug nebuvo. Įvykusios vakarienės gspadoriai išdavė raportą. Kuopai liko pelno 9 doleriai su centais. Šiam mėnesiui prisirašė trys nauji nariai: Petras Milius, Juozas Bučionis ir Jonas Savulionis. Brolis Jonas Savulionis yra Newbury Tavern savininkas, 96 Newbury St. Nariai, kurie einame pas kokių svetintautius, tai geriau užiekit pas savo narį isigert kokį stiklą alaus.

Mūsų kuopos
narių atyda

Pasitaikius nariams susiežisti ar apsigirti, turite pranešti vienam iš žemiau pažymėtam asmeniui: pirm. A. Pivnickas, 95 Boston St., ar sekretoriui, A. Bagdonas, 193 Prospect St. Nariai savo adresu knygutę pasizymėkite šiuos adresus, kad prisiegtų reikalui žinotumet kur kreiptis. M. Stakionis.

Aliquippa, Pa.

SLA 247 kuopos
valdyba

SLA 247 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyko sausio 8 d. Susirinkimą atidarė ir vedė pirm., P. Kavaliauskas. Valdysbos raportai išduoti ir priimti vienbalsiai. Į kuopos valdybą 1939 metams išrinkta: pirm. P. Kavaliauskas, vice pirm. O. Stamporauskienė, užrašų ir fin. sekr. J. Plečkaitis, išdin. O. Plečkaitienė, išdo glob. P. Kavaliauskas ir B. Medelutė, organiz. I. Kavaliauskienė. Ligonijų lankytojai J. Anikis ir A. Bilienė. Rep.

Gary, Ind.

SLA 284 kuopos
valdyba

Į SLA 284 kuopos valdybą šiemet metams išrinkta šeši darbuotojai: pirm. J. Grekis, vice pirm. K. Kamičaitis, nartimų sekr. J. Vaitkus, finansų sekr. J. Mikolaitienė, išdo globėja p-lė Sidlauskaitė ir D. Vaitkus, maršalka Z. Galinauskas.

Kuopą rengia pramogų savo naudai. Teko girdėti, kad tikietai jau platinami, o komisijos nariai pranešė, kad tai bus geriausias ir svarbiausias kuopos parengimas. Visi nariai turėtų pagelbėti platininti tikietais, kad į parengimą sutrauktus kodaugiausiai žmonių.

Labai apgailėtina, kad mūsų kuopos susirinkimas lanko tik nedidelis narių skaičius. Kad nelanko, tai dar nieko, bet vėliau jei koks parengimas nepavyksta, ar kas kito nutinka, tai kaltina valdybą. O čia yra kaip tik kaltė tu pačių narių, kurie kuopos susirinkimų ir parengimų nelanko. Kuomet visi lankysime susirinkimus ir parengimus, tai bus geros pasekmės parengimuose ir galėsime daugiau nuveikti bendrai dėl mūsų organizacijos ir kuopos labo.

Praeitame susirinkime brolis J. Paškauskas gerokai pakalbėjo apie steigimą SLA prieglaudos namo. Bet nutarimo jokio tuo reikalu nepadarė.

Mūsų kuopos organizatoriai darbuojasi įieškodami naujų narių, tačiau jiems pasitaiko

sutikti nemaža kliūčių. Yra tokių žmonių, kurie netik patys nepasistengia naujų narių gauti, bet dar ir kitiems kelia užstoja, sukeldami visokias kalbas ir bereikalingas diskusijas kuopos susirinkimuose.

Reiktų tuos blogus papročius pamesti, o visiems dirbti, kad prie kuopos laike Pažangos Vajaus kodaugiau naujų narių prirašius. S. K.

Klausimai ir atsakymai

PILIETYBES
CERTIFIKATAI

Klausimas. — Mano tėvas tapo šios šalies piliečiu 1930 metais, kuomet aš buvau 11 metų amžiaus. Dabar aš noriu įstoti į valstijos kolegiją ir turiu pristatyti pilietybės popieras arba pilietybės prirodymą. Kaip ir kur man reiki parašyti antrą pilietybės popierą?

Atsakymas. — Tamsta piliečiu tapai sykiu su savo tėvu, kuomet jis išsiėmė pilietybės popieras, bet galėsi parašyti "derivative citizenship" sertifikatą kai sulauksi 21 metų amžiaus. Mokestis už tą sertifikatą 5 doleriai.

PRAILGINIMAS LAIKINO
APSISTOJIMO LAIKO

Klausimas. — Į Suvienytas Valstijas buvau įleistas šešiemis mėnesiams, bet dabar noriu dar ilgiau čia pagyventi. Ką turiu daryti?

Atsakymas. — Turi pasiekti aplikaciją imigracijos ir naturalizacijos viršininkui į tą uostą, per kurį atvykai, prašydamas prailginti buvimo laiką. Jeigu tamstos užsienio pasportas yra legališkas, tai jį prašymas bus prailgintas. Prašymas turi būti palidytas notaro ir pasiūstas imigracijos ir naturalizacijos viršininkams atvažiavimo uoste nemažiau kaip 15 dienų ir ne daugiau kaip 30 dienų prieš vizos išsiėmimą.

SOCIALĖS APDRAUDOS
SĄSKAITOS NUMERIAI

Klausimas. — Gyvenu mažame miestely ir tik kai kada dirbu. Ar privalau turėti

sąskaitą? Jeigu taip, kaip ją gauti?

Atsakymas. — Jeigu esi pilietis, tai turi turėti sąskaitą. Jeigu ne, tai turi ją gauti.

Klausimas. — Jeigu aš esu pilietis, tai turiu turėti sąskaitą.

Atsakymas. — Jeigu esi pilietis, tai turi turėti sąskaitą.

Klausimas. — Jeigu aš esu pilietis, tai turiu turėti sąskaitą.

Atsakymas. — Jeigu esi pilietis, tai turiu turėti sąskaitą.

Klausimas. — Jeigu aš esu pilietis, tai turiu turėti sąskaitą.

Atsakymas. — Jeigu esi pilietis, tai turiu turėti sąskaitą.

Klausimas. — Jeigu aš esu pilietis, tai turiu turėti sąskaitą.

Atsakymas. — Jeigu esi pilietis, tai turiu turėti sąskaitą.

Klausimas. — Jeigu aš esu pilietis, tai turiu turėti sąskaitą.

Atsakymas. — Jeigu esi pilietis, tai turiu turėti sąskaitą.

Klausimas. — Jeigu aš esu pilietis, tai turiu turėti sąskaitą.

Atsakymas. — Jeigu esi pilietis, tai turiu turėti sąskaitą.

Klausimas. — Jeigu aš esu pilietis, tai turiu turėti sąskaitą.

Atsakymas. — Jeigu esi pilietis, tai turiu turėti sąskaitą.

Klausimas. — Jeigu aš esu pilietis, tai turiu turėti sąskaitą.

Atsakymas. — Jeigu esi pilietis, tai turiu turėti sąskaitą.

Klausimas. — Jeigu aš esu pilietis, tai turiu turėti sąskaitą.

Atsakymas. — Jeigu esi pilietis, tai turiu turėti sąskaitą.

Klausimas. — Jeigu aš esu pilietis, tai turiu turėti sąskaitą.

Atsakymas. — Jeigu esi pilietis, tai turiu turėti sąskaitą.

Klausimas. — Jeigu aš esu pilietis, tai turiu turėti sąskaitą.

Atsakymas. — Jeigu esi pilietis, tai turiu turėti sąskaitą.

Klausimas. — Jeigu aš esu pilietis, tai turiu turėti sąskaitą.

Atsakymas. — Jeigu esi pilietis, tai turiu turėti sąskaitą.

Klausimas. — Jeigu aš esu pilietis, tai turiu turėti sąskaitą.

Atsakymas. — Jeigu esi pilietis, tai turiu turėti sąskaitą.

Klausimas. — Jeigu aš esu pilietis, tai turiu turėti sąskaitą.

Atsakymas. — Jeigu esi pilietis, tai turiu turėti sąskaitą.

Klausimas. — Jeigu aš esu pilietis, tai turiu turėti sąskaitą.

Atsakymas. — Jeigu esi pilietis, tai turiu turėti sąskaitą.

Klausimas. — Jeigu aš esu pilietis, tai turiu turėti sąskaitą.

Atsakymas. — Jeigu esi pilietis, tai turiu turėti sąskaitą.

Klausimas. — Jeigu aš esu pilietis, tai turiu turėti sąskaitą.

Atsakymas. — Jeigu esi pilietis, tai turiu turėti sąskaitą.

Klausimas. — Jeigu aš esu pilietis, tai turiu turėti sąskaitą.

Atsakymas. — Jeigu esi pilietis, tai turiu turėti sąskaitą.

Klausimas. — Jeigu aš esu pilietis, tai turiu turėti sąskaitą.

Atsakymas. — Jeigu esi pilietis, tai turiu turėti sąskaitą.

Klausimas. — Jeigu aš esu pilietis, tai turiu turėti sąskaitą.

Atsakymas. — Jeigu esi pilietis, tai turiu turėti sąskaitą.

Klausimas. — Jeigu aš esu pilietis, tai turiu turėti sąskaitą.

Atsakymas. — Jeigu esi pilietis, tai turiu turėti sąskaitą.

Klausimas. — Jeigu aš esu pilietis, tai turiu turėti sąskaitą.

Atsakymas. — Jeigu esi pilietis, tai turiu turėti sąskaitą.

Klausimas. — Jeigu aš esu pilietis, tai turiu turėti sąskaitą.

Atsakymas. — Jeigu esi pilietis, tai turiu turėti sąskaitą.

Klausimas. — Jeigu aš esu pilietis, tai turiu turėti sąskaitą.

Atsakymas. — Jeigu esi pilietis, tai turiu turėti sąskaitą.

Klausimas. — Jeigu aš esu pilietis, tai turiu turėti sąskaitą.

Atsakymas. — Jeigu esi pilietis, tai turiu turėti sąskaitą.

Klausimas. — Jeigu aš esu pilietis, tai turiu turėti sąskaitą.

Atsakymas. — Jeigu esi pilietis, tai turiu turėti sąskaitą.

Klausimas. — Jeigu aš esu pilietis, tai turiu turėti sąskaitą.

Atsakymas. — Jeigu esi pilietis, tai turiu turėti sąskaitą.

Klausimas. — Jeigu aš esu pilietis, tai turiu turėti sąskaitą.

Atsakymas. — Jeigu esi pilietis, tai turiu turėti sąskaitą.

Klausimas. — Jeigu aš esu pilietis, tai turiu turėti sąskaitą.

Atsakymas. — Jeigu esi pilietis, tai turiu turėti sąskaitą.

Klausimas. — Jeigu aš esu pilietis, tai turiu turėti sąskaitą.

Atsakymas. — Jeigu esi pilietis, tai turiu turėti sąskaitą.

Klausimas. — Jeigu aš esu pilietis, tai turiu turėti sąskaitą.

Atsakymas. — Jeigu esi pilietis, tai turiu turėti sąskaitą.

limą, darbininkams duoti tokius darbus, prie kurių jis turi judačiau prasilavinimo ir prityrimo. Jau dabar visi pripažysta kokių puikų darbą atliko federalės valdžios orke-

stra, darbininkams duoti tokius darbus, prie kurių jis turi judačiau prasilavinimo ir prityrimo. Jau dabar visi pripažysta kokių puikų darbą atliko federalės valdžios orke-

stra, darbininkams duoti tokius darbus, prie kurių jis turi judačiau prasilavinimo ir prityrimo. Jau dabar visi pripažysta kokių puikų darbą atliko federalės valdžios orke-

stra, darbininkams duoti tokius darbus, prie kurių jis turi judačiau prasilavinimo ir prityrimo. Jau dabar visi pripažysta kokių puikų darbą atliko federalės valdžios orke-

stra, darbininkams duoti tokius darbus, prie kurių jis turi judačiau prasilavinimo ir prityrimo. Jau dabar visi pripažysta kokių puikų darbą atliko federalės valdžios orke-

stra, darbininkams duoti tokius darbus, prie kurių jis turi judačiau prasilavinimo ir prityrimo. Jau dabar visi pripažysta kokių puikų darbą atliko federalės valdžios orke-

stra, darbininkams duoti tokius darbus, prie kurių jis turi judačiau prasilavinimo ir prityrimo. Jau dabar visi pripažysta kokių puikų darbą atliko federalės valdžios orke-

stra, darbininkams duoti tokius darbus, prie kurių jis turi judačiau prasilavinimo ir prityrimo. Jau dabar visi pripažysta kokių puikų darbą atliko federalės valdžios orke-

stra, darbininkams duoti tokius darbus, prie kurių jis turi judačiau prasilavinimo ir prityrimo. Jau dabar visi pripažysta kokių puikų darbą atliko federalės valdžios orke-

stra, darbininkams duoti tokius darbus, prie kurių jis turi judačiau prasilavinimo ir prityrimo. Jau dabar visi pripažysta kokių puikų darbą atliko federalės valdžios orke-

stra, darbininkams duoti tokius darbus, prie kurių jis turi judačiau prasilavinimo ir prityrimo. Jau dabar visi pripažysta kokių puikų darbą atliko federalės valdžios orke-

stra, darbininkams duoti tokius darbus, prie kurių jis turi judačiau prasilavinimo ir prityrimo. Jau dabar visi pripažysta kokių puikų darbą atliko federalės valdžios orke-

stra, darbininkams duoti tokius darbus, prie kurių jis turi judačiau prasilavinimo ir prityrimo. Jau dabar visi pripažysta kokių puikų darbą atliko federalės valdžios orke-

stra, darbininkams duoti tokius darbus, prie kurių jis turi judačiau prasilavinimo ir prityrimo. Jau dabar visi pripažysta kokių puikų darbą atliko federalės valdžios orke-

stra, darbininkams duoti tokius darbus, prie kurių jis turi judačiau prasilavinimo ir prityrimo. Jau dabar visi pripažysta kokių puikų darbą atliko federalės valdžios orke-

stra, darbininkams duoti tokius darbus, prie kurių jis turi judačiau prasilavinimo ir prityrimo. Jau dabar visi pripažysta kokių puikų darbą atliko federalės valdžios orke-

stra, darbininkams duoti tokius darbus, prie kurių jis turi judačiau prasilavinimo ir prityrimo. Jau dabar visi pripažysta kokių puikų darbą atliko federalės valdžios orke-

stra, darbininkams duoti tokius darbus, prie kurių jis turi judačiau prasilavinimo ir prityrimo. Jau dabar visi pripažysta kokių puikų darbą atliko federalės valdžios orke-

stra, darbininkams duoti tokius darbus, prie kurių jis turi judačiau prasilavinimo ir prityrimo. Jau dabar visi pripažysta kokių puikų darbą atliko federalės valdžios orke-

stra, darbininkams duoti tokius darbus, prie kurių jis turi judačiau prasilavinimo ir prityrimo. Jau dabar visi pripažysta kokių puikų darbą atliko federalės valdžios orke-

stra, darbininkams duoti tokius darbus, prie kurių jis turi judačiau prasilavinimo ir prityrimo. Jau dabar visi pripažysta kokių puikų darbą atliko federalės valdžios orke-

stra, darbininkams duoti tokius darbus, prie kurių jis turi judačiau prasilavinimo ir prityrimo. Jau dabar visi pripažysta kokių puikų darbą atliko federalės valdžios orke-

stra, darbininkams duoti tokius darbus, prie kurių jis turi judačiau prasilavinimo ir prityrimo. Jau dabar visi pripažysta kokių puikų darbą atliko federalės valdžios orke-

stra, darbininkams duoti tokius darbus, prie kurių jis turi judačiau prasilavinimo ir prityrimo. Jau dabar visi pripažysta kokių puikų darbą atliko federalės valdžios orke-

stra, darbininkams duoti tokius darbus, prie kurių jis turi judačiau prasilavinimo ir prityrimo. Jau dabar visi pripažysta kokių puikų darbą atliko federalės valdžios orke-

stra, darbininkams duoti tokius darbus, prie kurių jis turi judačiau prasilavinimo ir prityrimo. Jau dabar visi pripažysta kokių puikų darbą atliko federalės valdžios orke-

stra, darbininkams duoti tokius darbus, prie kurių jis turi judačiau prasilavinimo ir prityrimo. Jau dabar visi pripažysta kokių puikų darbą atliko federalės valdžios orke-

stra, darbininkams duoti tokius darbus, prie kurių jis turi judačiau prasilavinimo ir prityrimo. Jau dabar visi pripažysta kokių puikų darbą atliko federalės valdžios orke-

stra, darbininkams duoti tokius darbus, prie kurių jis turi judačiau prasilavinimo ir prityrimo. Jau dabar visi pripažysta kokių puikų darbą atliko federalės valdžios orke-

Mūsų Korespondentai Apie Bendrą Lietuvį Veiklą Amerikoje

Shenandoah, Pa.

Prakalbos Lietuvos nepriklausomybės 21 metų paminėjimui

Lietuvos nepriklausomybės 21 metų paminėjimui prakalbas rengia Shenandoah'io lietuviai sekmadienį, vasario 19 d., 1939 m., J. W. Cooper High School svetainėje. Prasidės 2 valandą po pietų. Kalbės D. Solomskas iš Brooklyn, N. Y. ir kun. J. Brazis vietinis.

Kviečiame visus Shenandoah'io ir apylinkės lietuvius ir lietuvaiteis skaitlingai dalyvauti šiose svarbiose prakalbose ir visiems kartu paminėti Lietuvos nepriklausomybės 21 metų sukaktuves. Šios sukaktuvės turėtų būti svarbios kiekvienam lietuviui. Kalbėtojai plačiai aiškina, ką reiškia lietuvių tautai ir valstybei nepriklausomybės atgavimas. Taipgi aiškina, kas daugiausiai darbo, truso ir net gyvybių padėjo, kol Lietuva savo nepriklausomybę atgavo. Todel visi dalyvaukite šiame svarbiame minėjime.

Sirdingai visus kviečia
Rengėjai.

Philadelphia, Pa.

Lietuvos paveikslai

Sekmadienį, vasario 19 d. vakare, Lietuvių Tautinėje Svetainėje bus rodoma antra dalis Lietuvos spalvotų garinių judomųjų paveikslų. Pamatysime Lietuvos gražiai išlavintą kariuomenę, įvairių organizacijų suvažiavimus, amerikiečių ekskursiją. Lietuvos Pirmą Olimpiadą, kurioje dalyvavo ir laimėjo su pasižymėjimais Philadelphia keturi lietuviai jaunuoliai sportininkai ir kitus gražius, įdomius ir žavėjančius reišinius.

Paveikslai rodomi ne dėl medžiaginio pasipelnimo (nuo pirmos dalies rodymo buvo nuostolių), bet dėl lietuviškos dvasios sustiprinimo, parodomui kiek daug pažangos visame atlikta, nepriklausomame Lietuvos gyvenime ir kaip tikrumoje ten viskas dabar atrodo. Pamatykime, o nesigailėsime.

Rengia Lietuvių Biznierių ir profesionalų Sąjūsis. F. P.

New York, N. Y.

Lietuvių kalbos kursai Columbia universitete

Siomis dienomis įvyksta registracija lietuvių kalbos ir istorijos kursams Columbia universitete. Pilnas žinias suteiks prof. C. A. Manning Philosophy Hall, 116-th St. ir Amsterdam Ave.

Juozas Rimavičius (Raymond)

Ansonia, Conn.

Lietuvos nepriklausomybės minėjimas

Kaip praity, taip ir šiame mes visi bendrai minėsime Lietuvos nepriklausomybės 21 metų sukaktį. Parengimas įvyks vasario 19 d., 7 val. vakare, Lietuvių Parapijos salėje. Šį parengimą rengti Vilnių Vaduoti Sąjungos skyrius sukvietė vietos draugijas, kurių išrinkti atstovai sudarė komitetą, kuris dabar smarkiai darbuojasi, kad parengimas būtų vienas iš puikiausių.

Bus prakalbos. Kalbės žurnalistas Jonas Valaitis iš Brooklyn, N. Y., kuris yra neseniai sugrįžęs iš Lietuvos. Taipgi kalbės vietos lietuvių klebonas kun. V. Karkauskas ir miesto majoras.

Koncertą išpildys Lietuvių Parapijos choras. Po tam bus šokiai.

Lietuvių tauta šią sukaktį minės nepaprastose, rimtose

aplinkybėse. Tat visokių įsitikinimų lietuvių parodykimų vienybė ir susipratimą atsilankydami į šį parengimą. Kviesiamos vietos, apylinkės ir iš tolimesnių miestų lietuvius atsilankyti.

J. M.

Brooklyn, N. Y.

Specialė programa

Lietuvos nepriklausomybės, vasario 16, pasiskelbimo nepriklausoma valstybe, 21 metų sukaktį paminėti šį ketvirtadienį, vasario 16 d. bus specialiai perduota pritaikyta tai dienai radio programa iš radio stoties WCNW, 1500 kilociklų, 7 val. vakare.

Kalbės garbės svečia kun. J. Balkunas, Maspetho klebonas, kuris pasakys tinkamą tai dienai kalbą. Programą pajavins A. Jezavito radio orkestras su dainomis.

Lietuvių radio programos vedėjai J. Ginkus ir Vyt. Ubarevičius.

V. Ubarevičius.

Brooklyn, N. Y.

Serga brolis J. Šniras, SLA 38 kuopos vice pirmininkas

Juozas Šniras, turįs savo biznį — Bar ir Grill gražią užėigą, 337 St. Nicholas Ave., Brooklyn, sausio mėnesio galę apsigyri ir buvo priverstas padaryti ausyse operaciją. Po operacijos ligonis jaučiasi kiek geriau ir dabar randasi pas draugus ponus Klimus, 339 Snydam Street.

Juozas Šniras priklauso prie keleto lietuvių draugijų ir organizacijų. Dalyvauja lietuvių judėjime. Draugai ir pažystamieji prašomi Juozą aplankyti aukščiau minėtų adresu, nes jis jaučiasi vienišu ir jo pagėdavimas yra pamatyti savo draugus.

Aplankęs.

Pittsburgh, Pa.

Vieša padėka

Jaunieji lietuviai Pittsburghe šiuo dėkuoja labai širdingai už parėmimą rengiant mums pirmutinę pramogą, t. y. teatrą ir šokius, L. P. Draugijai už svetainę ir vietą del repeticijų. Ačiūojame p. P. Dargiui, Lietuviško Radio Programos vedėjui, už labai gerą išgarsinimą, lietuviams muzikantams iš McKees Rocks, Pa. už labai gerą griežimą lietuviškų ir amerikoniškų šokių ir taipgi Pittsburgho ir apylinkių lietuviams už taip skaitlingą atsilankymą. O mes kita kartą stengsimės dar geriau jus palinksminti tikromis lietuviškomis komedijomis.

Jaunieji lietuviai Pittsburghe.

Meriden, Conn.

Balius su dainomis

Meriden'o Lietuvių Pašalpinis Kliubas rengia balių, kuriu pelnas skiriamas jaunuolių chorui Nemunėlis. Balius įvyks vasario 18 dienos vakare, St. Jean Svetainėje, 171 Pratt St. Įžanga 25c, už ką bus duodama ir dovanos. Bus geras Prano Pikenio orkestras, kuris groja per lietuvių radio pusvalandį.

Gerbiameieji ir gerbiamosios, esate kviečiami į šį balių skaitlingiausiai atsilankyti, nes jūsų parama yra labai reikalinga pagelbėjimui chorui Nemunėlis įsisteigti patogesnę vietą pamokų laikymui. Choras jau yra dalyvavęs keliuose parengimuose ir sudainavęs po keletą dainelių. Choras savo pareigas nevisai blogai atliko. O taip buvo gal dėl to, kad choras turi gerą dainų ir muzikos mokytoją, Joną Smitkų iš Hartford, Conn. Tai matydami minime Kliu-

bas ir nori jaunuolių chorą paremti, skirdamas visą rengiamo balius pelną.

Choras "Nemunėlis" todėl ir prašo jūsų mums pagelbėti, atsilankant į balių vasario 18 dieną. Savo atsilankymu jūs paremsite mus, paremsite lietuvišką dainą ir podraug lietuvių.

Visus atsilankyti kviečia
Choras Nemunėlis.

Racine, Wis.

Lietuvos nepriklausomybės minėjimas bus vasario 19

Racine lietuvių patriotinių organizacijų subendrintomis spėkomis ruošiamas Lietuvos nepriklausomybės 21 metų sukaktuvių minėjimas. Tai bus vasario 19 d., 4 val. po pietų, Dreamland, kampas 12-th St. ir Herriek Ave. Programą išpildys iš Kenosha Kultūros Choras. Užsibaigus programai, tėsiai šokiai iki vėloms. Įžanga labai maža, tik 15c.

Kviečiame vietinius lietuvius ir iš apylinkės miestų skaitlingai susirinkti į tautos šventę.

M. Kasparaitis.

Brooklyn, N. Y.

Operetės Choro parengimas

Operetės Choro parengimas jau čia. Iykyk sekmadienį, vasario 19 d., Amerikos Lietuvių Piliečių Kliubo salėje, 280 Union Ave. Pradžią 5 val. po piet. Bus suvaidinta graži komedija Teodolinda, o koncertinėje programoje dalyvauja choras, merginų grupė, vyrų grupė ir jauni solistai. Po programos bus šokiai. Griš Navicko Naktis Pelėdų orkestras.

Kviečiame visi vietiniai ir apylinkės lietuviai atsilankyti.

Rep.

Cleveland, Ohio

Clevelandiečiai pasiuntė užuojautą S. Gegužui

Spaudoje buvo pranešta, kad sunkiai serga brolis S. Gegužis, SLA veteranas ir per 18 metų buvęs mūsų organizacijos prezidentas. Ši žinia clevelandiečius giliai sujaudino ir todėl ponis Praškevičienė paruošė gražų užuojautos laiškelį, po kuriu pasirašė ištisa eilė brolio Gegužio pažystamų ir draugų ir tas laiškelis, kaip užuojautą, jam pasiūsta. Visi pasirašiusieji ir nepasirašiusieji clevelandiečiai lietuvių linki broliui Gegužiui greit išgyti ir dar ilgai-ilgai gyventi.

Jonas Brazauskas.

Philadelphia, Pa.

Iš lietuvių gyvenimo

Labai man malonu rašyti apie Adomo Gružausko dvidešimt penkių metų vedybinių sukaktuvių vakarėlį, kuris įvyko p. Gružausko įstoja ant tryliktos gatvės ir Montgomeri Ave, sausio 29 d. Klebonas Čepokaitis suvinčiavojo p. Gružauskus. Ir du broličiai atliko puikiai su darytą darbą. Šiose antrose vestuvėse buvo pirmas broliškis paspauskas ir pirmosios vestuvės, tai gerbiamas draugas Egen Adomonis. Antras broliškis, tai gerai žinomas graborius Jos. Kavalauskas. Pamerge buvo Jieva Adomoniene, o svažia Mrs. Kavalauskienė.

Svečių buvo dvidešimt penkių porų — del kožno meto po vieną porą. Visi linksmiai labai dailiai iki ryto. Skanius valgius pagamino p. Gružausko dukterys Frances ir Eleanor, kurios yra labai dailios lietuvaiteis, ir kaip prie stalo išsireiškė, tai mylėtų sekti tėvelių pėdomis. Frances pabaigė Rosmont College su

didele garbe ir dabar lanko Pierce Business College. Eleanor eina Chesnut Hill College, kur baigia Economic course, o sunus Edvardas mokinasi business course Lancaster, Pa.

Adomas Gružauskas arba Adam Grush, kaip čia Philadelphiajio žinomas, yra geras veikėjas lietuvių naudai ir vienas iš seniausių Pirmos Lietuvos Statymo ir Paskolos Bendrovės direktorių. Trumpai sakant, tai yra asis tarp mūsų lietuvių.

Peter Tamulis.

PASAULIO ĮVYKIŲ APŽVALGA

(Pradžią žiūrėk 1 pusl.)

dabar Madridas vėl tapo Ispanijos valdžios sostine. Bet Ispanijos prezidentas Manuel Azana pasiliko Paryžiuje ir Ispanijon grįžti neketino. Negrinas paskelbė, kad Ispanijos valdžia kariaus kol sukilėliai sutiks daryti taiką lojalistų sąlygomis. Bet sukilėlių generolas Franco reikalavo pasidavimo be sąlygų. Lojalistų valdžia reikalauja, kad lojalistams pasidavus naują valdžią Ispanijoj būtų sudaryta po visuotinio balsavimo, ir kad Ispanijos nepriklausomybė būtų užtikrinta. Lojalistų ir sukilėlių armijos dar nepradėjo muštis, bet sukilėlių lėktuvai bombardavo iš oro Madridą, Valenciją ir keletą kitų miestų, ir užmušė daug žmonių.

Prancija ir Anglija pradėjo tarybas su gen. Franco, besirengdamos jo valdžią pripažinti kaip legalę valdžią. Tuo metu lojalistai yra spiriami griečiau pasiduoti sukilėliams, bet nebutinai kad be sąlygų, kaip sukilėliai reikalauja. Francijai ir Anglijai svarbu, kad italų kariuomenė iš Ispanijos būtų ištraukta. O Italija to nenori.

Anglija

Anglija

Palestinos konferencija

Londonan pagalios suvažiuvo arabai ir žydai tartis tarp sąvės ir su Anglija, ką daryti su Palestina. Tai yra keičiausia konferencija, kokią Londonas yra matęs. Anglijos premieras Chamberlainas, viskontas Halitana, užsienio ministeris, Malcolm McDonald ir R. A. Butler, jų padėjėjai, turį nepaprastą uždavinį. Su žydų ir arabų delegatais jie turi taikytis kaip su vaikais. Arabai griežtai atsisakė būti viename kambary su žydais. Be to arabai tarp sąvės yra pasidalinę. Tai Chamberlainui ir jo padėjėjams reikia kalbėti delegacijoms atskirai ir bėgioti iš vieno kambario į kitą. Arabų pasidalinimas yra ašturias tarp Palestinos arabų, bet nežymus tarp kitų arabų šalių atstovų. Palestinos arabų teroristų vado Mufti Anglijos valdžia nepriėmė delegatus, bet turėjo priimti jo partijos atstovus. Keli ty atstovų sėdėjo kalėjime už kruvinus darbus. Dabar Anglijos valdžia atsivežė juos iš kalėjimų kaip savo svečius. Teroristų Mufti atstovams yra priešingi našašibai, taikos apsigynimo partijos atstovai. Jie sako, kad jie atstovauja pusę gyventojų. Bet muftininkai sako, kad našašibai nieko neatstovauja, ir pasipriešino jų delegatų priėmimui. Paskui sutiko, bet pareikalavo, kad našašibių delegatai būtų kiti. Su tuo našašibai nesutiko. Tik kada vienas karščiausias delegatas užmigo pasisekė išrišti klausimą našašibių delegatų. Pabudęs tas pradėjo rėkti, bet buvo pervaļu.

Arabų ir žydų nesupratimo

Amerika

Vėl reikia prisiminti kongresul

Prezidentas Rooseveltas su neramia širdžia pasirašė senato ir atstovų buto rezoliuciją No. 83, kuri paskyrė tik \$725,000,000 vietoj \$875,000,000 WPA darbams ir pašalpai. Nusiramimo jis rado tik tame, kad kongresas leido jam prašyti daugiau pinigų pašalpai, jeigu bus reikalo. Reikalo buvimas prezidentui buvo aiškus. Todel jis, nieko nelaukdamas, pasiuntė atstovų butui prašymą paskirti dar \$150,000,000 WPA darbams, lygiai tą sumą, kokią kongresas nukirto nuo jo pirmojo prašymo. Prezidentas nurodė, kad tai yra skubus reikalas, nes balandžio 1 dieną su paskirtais pinigais nebegalima bus palaikyti WPA darbuose daugiau kaip 2,000,000 darbi-

ninkų, kas reiskia kad 1,000,000 turėtų būti atleistas.

Prezidento ir bedarbių prieštai vienok pareiškė, kad jie nesiskubins. Buto apropracių komiteto pirmininkas Taylor pasakė, kad tas reikalas nedegs.

Laiškų rašymas kongresmanams ir senatoriams tame reikale yra vėl reikalingas.

Peter Tamulis.

Japonija

Gal naujo karo ženklai

I pietus nuo Kinijos pietinės Kinijos jūros Francija turi savo koloniją, kuri vadinasi Francijos Indo-Kinija. Pietinė Kinijos jūra čia turi įlanką vardu Tongking, o įlankos priešaky yra sala Hainan, kuri priklauso Kinijai. Pereitą savaitę japonų kariuomenė užėmė tą salą, ir pastatė pavojun visą Francijos Indo-Kiniją. Francija užprotestavo, nurodydama, kad japonai turėjo sutartį su Francija tos salos neliesti. Bet Japonija atsakė, kad jai ta sala tuo tarpu reikalinga apsaugai kelio, kuriuo ginklai gali būti įvežami Kinijon. Francijos Indo-Kinija buvo beveik neapginkluota, ir dabar Francija turės skubinti įsteigt ten fortifikacijas. Hainano salos užėmimas yra pavojingas ne tik Francijai, bet ir Anglijai.

Iš Sanghajaus pereitą savaitę atėjo pranešimai, kad Japonija pradėjo vis daugiau kariuomenės koncentruoti Manchukuo japonišką valstybę, kur jau yra suvirš 600,000 kariuomenės. Japonai ištraukė daug kariuomenės iš Kinijos fronto ir pasiuntė į šiaurę. Po diviziją kariuomenės buvo ištraukta iš Cantono ir Santungo provincijos tik

teroras

Airių teroras

Anglijoj visą mėnesį buvo mėtomos bombos ir valdžios namus, padegiojami fabrikai, buvo mėginta išsprogdinti Liverpoolo kalėjimas. Karaliaus palocius ir parlamentas buvo stropiai saugomi. Policija surado, kad tai darė airiai revoliucionieriai, kurių slapta nelegalė organizacija vadinas Airių Republikoniška Armija. Jų planas buvo sabotazu ir teroru išvyti britus iš Airijos. Dvylika airių sugauta. Airijos premieras Eamon de Valera pareiškė, kad tie airiai neturi tiesos veikti ir kalbėti už Airiją, nes Airija turi savo teisėtą valdžią ir per ją veikia. Teroristus jis pasiryžo suvaldyti.

Amerika

Vėl reikia prisiminti kongresul

Prezidentas Rooseveltas su neramia širdžia pasirašė senato ir atstovų buto rezoliuciją No. 83, kuri paskyrė tik \$725,000,000 vietoj \$875,000,000 WPA darbams ir pašalpai. Nusiramimo jis rado tik tame, kad kongresas leido jam prašyti daugiau pinigų pašalpai, jeigu bus reikalo. Reikalo buvimas prezidentui buvo aiškus. Todel jis, nieko nelaukdamas, pasiuntė atstovų butui prašymą paskirti dar \$150,000,000 WPA darbams, lygiai tą sumą, kokią kongresas nukirto nuo jo pirmojo prašymo. Prezidentas nurodė, kad tai yra skubus reikalas, nes balandžio 1 dieną su paskirtais pinigais nebegalima bus palaikyti WPA darbuose daugiau kaip 2,000,000 darbi-

ninkų, kas reiskia kad 1,000,000 turėtų būti atleistas.

Prezidento ir bedarbių prieštai vienok pareiškė, kad jie nesiskubins. Buto apropracių komiteto pirmininkas Taylor pasakė, kad tas reikalas nedegs.

Laiškų rašymas kongresmanams ir senatoriams tame reikale yra vėl reikalingas.

Peter Tamulis.

Japonija

Gal naujo karo ženklai

I pietus nuo Kinijos pietinės Kinijos jūros Francija turi savo koloniją, kuri vadinasi Francijos Indo-Kinija. Pietinė Kinijos jūra čia turi įlanką vardu Tongking, o įlankos priešaky yra sala Hainan, kuri priklauso Kinijai. Pereitą savaitę japonų kariuomenė užėmė tą salą, ir pastatė pavojun visą Francijos Indo-Kiniją. Francija užprotestavo, nurodydama, kad japonai turėjo sutartį su Francija tos salos neliesti. Bet Japonija atsakė, kad jai ta sala tuo tarpu reikalinga apsaugai kelio, kuriuo ginklai gali būti įvežami Kinijon. Francijos Indo-Kinija buvo beveik neapginkluota, ir dabar Francija turės skubinti įsteigt ten fortifikacijas. Hainano salos užėmimas yra pavojingas ne tik Francijai, bet ir Anglijai.

Iš Sanghajaus pereitą savaitę atėjo pranešimai, kad Japonija pradėjo vis daugiau kariuomenės koncentruoti Manchukuo japonišką valstybę, kur jau yra suvirš 600,000 kariuomenės. Japonai ištraukė daug kariuomenės iš Kinijos fronto ir pasiuntė į šiaurę. Po diviziją kariuomenės buvo ištraukta iš Cantono ir Santungo provincijos tik

teroras

Airių teroras

Anglijoj visą mėnesį buvo mėtomos bombos ir valdžios namus, padegiojami fabrikai, buvo mėginta išsprogdinti Liverpoolo kalėjimas. Karaliaus palocius ir parlamentas buvo stropiai saugomi. Policija surado, kad tai darė airiai revoliucionieriai, kurių slapta nelegalė organizacija vadinas Airių Republikoniška Armija. Jų planas buvo sabotazu ir teroru išvyti britus iš Airijos. Dvylika airių sugauta. Airijos premieras Eamon de Valera pareiškė, kad tie airiai neturi tiesos veikti ir kalbėti už Airiją, nes Airija turi savo teisėtą valdžią ir per ją veikia. Teroristus jis pasiryžo suvaldyti.

Amerika

Vėl reikia prisiminti kongresul

Prezidentas Rooseveltas su neramia širdžia pasirašė senato ir atstovų buto rezoliuciją No. 83, kuri paskyrė tik \$725,000,000 vietoj \$875,000,000 WPA darbams ir pašalpai. Nusiramimo jis rado tik tame, kad kongresas leido jam prašyti daugiau pinigų pašalpai, jeigu bus reikalo. Reikalo buvimas prezidentui buvo aiškus. Todel jis, nieko nelaukdamas, pasiuntė atstovų butui prašymą paskirti dar \$150,000,000 WPA darbams, lygiai tą sumą, kokią kongresas nukirto nuo jo pirmojo prašymo. Prezidentas nurodė, kad tai yra skubus reikalas, nes balandžio 1 dieną su paskirtais pinigais nebegalima bus palaikyti WPA darbuose daugiau kaip 2,000,000 darbi-

dabar ir jos nukeliavo į šiaurę. Ciang Kai-šekas tebekariauja, bet kariaut su juo japonai palikę tik apie 200,000 savo kariuomenės.

Traukti kariuomenę į šiaurę japonams reikėtų tik jeigu jie rengtųsi kariaut su Rusija. Nors su Rusija vis dar iškyla pasienio susirėmimų, bet kariauti su Rusija dabar Japonijai būtų prazūsis. Iš kitos pusės ir Rusija nenori karo su Japonija.

Todel buvo spėjama, ar karais Japonija nesirengia užpulti Rusiją pagal paliepmo iš Vokietijos. Tas galėtų būti, jeigu Hitleris manytų pradėti karą su Rusija arba su Francija šį pavasarį. Hainano salos užėmimas tuomet turėtų ryšį su japonų karaiskais pasirengimais Manchukuo valstybėje.

Kuopų Susirinkimai

PROVIDENCE, R. I. — SLA 344 kuopos susirinkimas įvyks vasario 19 d., 2 val. po pietų, L. P. P. Klubas name, 475 Smith St. Visi nariai ir narės prašome pributi ir užsimokėti savo mokestis, kad neliktumet suspenduoti. Taipgi ateidami atsiveskite savo draugus prirašyti prie SLA 347 kuopos.

V. J. Bankauskas, sek.

Geros naujienos inkstų kentėjoms

Kada puslį maudžia, kada išėjimas sunkus, kada pečių skausmas vargina

Jei inkstų gaiza ir deginantis šlapimas, kiles nuo šlapimo, jus prikelia iš lovos ir nutraukia jums miegą — prašalink tuos nepatogumus taip, kaip tai padarė tukstančiai kitų, kurie išsirašė Ki-rettie plyskelių. Nėra reikalo daugiau kęsti puslį maudimo ir skausmų del inkstų ne veiklumo, kilusio nuo šlapimo iškirpti šį garsinimą ir pasiusk šiandien. Nesiusk pinigų, \$125 užmokėk laisvę nešiu kada jis Ki-rettie jums atneš. Tada pamatys kaip greit palengvinimas ateis.

KI-RETTIE Co., Dept. T, 529 Hudson St., New York, N. Y.

I LIETUVĄ

Jūs keliausit greitai ir patogiai populiariais laivais

BREMEN • EUROPA COLUMBUS

NEW YORK • HAMBURG HANSA • DEUTSCHLAND

Patogus geležinkelis susisieksimas iš Bremen ar Hamburgo

Specialiai žemos ekskursijų kainos važiuojant iš Europos nuo balandžio 3 iki balandžio 23 ir nuo birželio 26 iki liepos 23. Amerikoje leidžiama būti keturias savaites

Informaciją klauskite pas vietinį agentą arba 57 BROADWAY, NEW YORK

HAMBURG-AMERICAN LINE NORTH GERMAN LLOYD

Šimtai Kontestantų

VISOSE LIETUVIŲ KOLONIJOSE UŽRASINĖS

NAUJIENAS

25 Metų Jubiliejinis KONTESTAS

PRASIDĖJO SAUSIO 2, 1939.

PAREMKIT SAVO MIESTO KONTESTANTĄ ARBA UŽSIRASYKIT TIESIOG PER

"NAUJIENAS"

1739 SOUTH HALSTED STREET CHICAGO, ILLINOIS

Metams Suv. Valstijose \$5.00

Prisiųsim Susipažinimo kopiją NEMOKAMAI.

Žinios iš Lietuvos

Kludo D. L. ukininkams Klaipėdoje pardavinėti maisto produktus

Klaipėdos magistratas išleido privalomąjį įsakymą, kuriuo draudžiama Klaipėdos miesto rinkoje išnuomoti kioskus, pardavinėti iš Didž. Lietuvos atgabentus maisto produktus, ypač duoną.

Del tos priežasties Klaipėdoje maisto daiktų kaina pakilusi ir plačiųjų gyventojų sluoksnių (darbininkų ir miestiečių) esąs aiškus nepasitenkinimas. (L. A.)

Nugriau 128 lušnas

Paskutiniu metu Kretingos miesto savivaldybė ir daugiau dėmesio kreipia į Kretingos miesto tvarkymą bei statybą. Jau dygsta gražus nauji trobėsiai bei valdiniai pastatai. Tačiau mieste išvažda dar smarkiai gadinio seni kūrų trobėsiai — lušnos. Praėjusiais 1938 metais daug lušnų jau buvo paskirta nugriovimui, tačiau, jų savininkams prašant, terminas buvo atidėtas iki šių metų pavasario. Viso iki liepos mėn. 1 dienos turi būti nugriauta 128 lušnos. (L. A.)

Keisti radiniai suintojo bute

Jurbarko gyventojas Jonas Kamantauskas, pamatęs savo žmoną flirtuojant su svetimu vyru, ją taip suspardė, kad ji tuoj mirė. Sulaikiusį Kamantauską policija surašinėjo Kamantauskų bute turtą. Pasirodė, kad Kamantauskai esą turtingi žmonės, nes spintelėse rasta apie 900 rusų auksinių rublių, keletas šimtų dolerių ir vienoj, gana saugioje vietoje paslėptas apie 300 gramų auksio gabalas. Pasidarė labai nuostabu, kai tokiose spintelėse buvo rasta daug įvairių su įtariamais chemikalais bonkų. Vienoje bankutėje rasta kokaino, kitoje strichnino, o

keliose bonkutėse net dinamito ir kitokių pavojingų gyvybei chemikalų. Kokiam tikslui Kamantauskai laikė tuos pavojingus chemikalus, nežinoma. Ryšy su radiniu Kamantauskų bute šių chemikalų Jurbarko paskleisti įvairūs gandai. (L. A.)

Stipriausia prekybos įmonė

Mariampolės rajono žemės ūkio draugija praėjusiais metais padarė didelę pažangą ir pasiekė arti 5 milijonų litų apyvartą. Tai rekordiniai metai nuo pat įsisteigimo (1923 m.) pradžios. Tokios su dideliu balansu prekybos įmonės nėra ne tik Mariampolės apskrityje, bet, gal, ir visoje Suvalkijoje. Nežiūrint to, draugija savo veikimą vis dar plečia ir didina, steigdama įvairiose apskrityse vietose savo punktus, parduotuves ir kt. įmones. (L. A.)

Bertuleičiui pavesta sudaryti naują Klaipėdos krašto direktoriją

Sausio 13 d. Klaipėdos krašto gubernatorius Viktoras Gailius priėmė Landschaftsbanko direktorių Bertuleitį. Po pasikalbėjimo gubernatorius Bertuleičiui pavedė sudaryti naują Klaipėdos krašto Direktoriją. Bertuleitis pažadėjo po kelių dienų pateikti gubernatoriui naujosios Direktorijos sąstatą. Tada gubernatorius Bertuleitį paskirs formaliai Direktorijos pirmininku. (L. A.)

350 prašymų tarnybos Klaipėdos krašte gauti

Klaipėdos kr. gubernatūros tarybų referentura gavo 350 prašymų tarnybų reikalais. Prašymus referenturai siunčia Klaipėdos krašte gimę klaipėdiškiai. Dalis prašytojų jau ir

dabar tarnauja valdinėse įstaigose, bet jų tarnybos yra Didž. Lietuvoje ir todėl prašosi perkelti į Klaipėdos kraštą, o kiti nori gauti geresnes tarnybas. Gautieji prašymai tiriami ir aiškinami kokiose įstaigose ir kiek yra laisvų vietų. (L. Ž.)

Vilniaus krašto lietuviai reikalauja lietuvių kalbos mokyklose

Musteikių kaimo (Marcinkonių — Berštų val., Gardino apskr.) gyventojai yra lietuviai, tačiau vietos mokykloje net ir tikyba dėstoma lenkiškai. Del šios priežasties jie nutarė su deklaracijomis kreiptis į Gardino mokyklų inspektoriatą ir reikalauti, kad vietos valstybinėje mokykloje lietuvių kalba būtų dėstomoji. (L. Ž.)

Nubaudė kun. Nevierą

Vilniaus apeliacinis teismas peržiūrėjo kun. Nevieros bylą, kurioje jis buvo kaltinamas lietuviškomis galūnėmis įrašęs į metrikų knygas krikštijamų vaikų pavardes ir tuo nusikaltęs kaip lietuvininkas lenkiškų pavardžių. Teismas nuteisė kun. Nevierą 2 mėn. kalėjimo, sąlyginai, jei per atitinkamą laiką daugiau nenusikals. (L. A.)

Kaimas, kuriame giltinė turi rugiapūtę

Pužonis. Prieš Kalėdas šiame kaime mirė pusbrolis su seserėčia. Mirė lyg susitarę: vieną dieną ir beveik vieną valandą. Pirmą dieną Kalėdų mirė Juozas Tigrudys. Bet brolio mirtinai susijaudinęs jo brolis Jonas Tigrudys apsirgo ir taip pat mirė. Abu broliai buvo nevedę. Abu broliai valdė apie 30 ha žemės. Artimųjų neliko. (L. A.)

Šunės — puikūs sekliai

Kriminalinė policija prieš kiek laiko įsteigė šunų mokyklą, kurioje ruošiami šunės kriminalinės policijos darbui. Dalis šunų jau tinkamai išdresiruota ir pradėta naudoti tarnybai. Pirmieji bandymai pasirodė visai vykę; panaudojus šunis buvo išaiškinti du nusikaltimai: šlenavoj sugauti degtinariai, o Kaune šunės atvedė tiesiai prie patalpų, kuriose buvo slepiamos pavogtos kaulės. (S.)

Pabėgo žmona su radio aparatu ir bekonais

Vadagių km. malunininkui Pr. Jazmonui išvažiavus su reikalais, jo žmona, pačiupusi apie 1,000 lt., radio aparatą, karvę, du bekonus, vieną lašininę kaulę ir rubų bei kitų daiktų, pabėgo. Sausio 8 d. pas ją Židikų policija darė kratą įieškodama dingusio vyro revolverio, bet nerado. Matyt, kur nors nukišo, kad vyras, radęs švarutėlius namus, nenusisautų. Išsiskyrė dėl nesantaikos ir nuolatinio lauzymo taikos bei ramybės paktą.

Rupinasi sveikatos ir švietimo reikalais

Utenos Apskritis Taryba, pirmininkaujant apskr. viršininkui Motiejuniui-Valėvičiui, priėmė biudžetą 576,230 lt. sumai.

Iš patiektos sąmatos, aiškiai matyti, kad apskr. taryba labiausiai yra suinteresuota savo apskr. žmonių sveikatinimu, nes beveik pusė biudžeto yra paskirta sveikatos reikalams. Tai labai sveikintinas dalykas, nes, tik būnant sveikiems, daug lengviau siekti ir kitų kultūrinių gėrybių.

Praeitais metais yra praplėsta apskr. ligoninė, pristatant 2-jų aukštų didelį priestatą ir operacinę salę. Šiam reikalui išleista 90,000 lt.

Švietimo reikalais irgi daug rupinamasi. Per 1938 m. yra pastatytos 3 mūrinės pradžios mokyklos: Molėtuose 6 kompl. 2-jų aukštų, Mindunų 2-jų kompl. ir Kuolakosų 2-jų kompl. Šiose mokyklose yra padaryti i eilės darbai ir išleista 97,900 lt. Kitoms mokykloms galutinai remontui išleista 31,419 lt. (L. A.)

Apie pirmąją Aukštaičių bažnyčią

Bažnytiniai dokumentai rodo, kad pirmoji Tauragnų katalikų bažnyčia buvo pastatyta 1387 metais, taigi katalikų praktinės veiksmės sunku bės Lietuvoje įvedimo metais. tikėtis, nes demokratinės sro-Tauragnų katalikų bažnyčia vės Lenkijoje neturi įtakos val-pastatyta Jogailos paliepimu. džios politikos tai ar kitai Manoma, kad bažnyčiai šv. kryptėiai. (V. Ž.)

Jurgio vardą bus paskyręs bažnyčia Panevėžio vyskupijoje

Yra pati seniausia, bet greičiausiai ji bus pati seniausia visoj Aukštaitijoje. Spėjama, kad pirmoji katalikų bažnyčia bus buvusi prie Taurapilio piliakalnio, apie 3 km. nuo dabartinės vietos, kur netoliese žemėse aptinkama žmonių kaulų. Ten esą buvusios pirmosios kapinės. Pirmoji Tauragnų bažnyčia, kartu su Tauragnų pilimi, buvo pavesta valdyti pirmąją Lietuvos vyskupui, kurs gyveno Vilniuje, Vytautui ir Jogailai Lietuvą apkr. krikštijus. Kada Tauragnų bažnyčia buvo atkelta į dabartinę vietą, nežinoma. Dabartinė medinė Tauragnų bažnyčia statyta 1874 m. kun. Mazulevičiaus rupešniu, para-pijiečių lėšomis. Dabartinė amnestuotas ir paleistas iš bažnyčią statant, jos vietoje kalėjimo plečkaitininkas By-buvo nugriauta buvusi nedidelė, kuris 1936 m. buvo nu-lė medinė bažnyčia. Tauragnų baustas mirties bausmė už bažnyčioj, kaip turinčioj ilgą suorganizavimą teroristinių praeitį, yra daug įvairių baž-grupių užsiėmų ir už rengimą nytinio meno senienų. Prie pasikėsinimų. Anksčiau jam bažnyčios yra žioks toks ar mirties bausmė buvo pakeista chvyvas. (L. A.)

Panaikinama bylos

Praėjusių metų vasario mėnesį saugumo pareigūnai darė kratą M. Šlapelienės knygyne. Krata gana ilgai užsėdė. Ir po kratos dar net ko-vo mėnesį saugumo pareigūnai budėjo knygyne ir tikrino visą apyvartą. Du sunkvežimiai įvairių knygų pervežta miesto saugumo sandėliuosna. o knygyno archyvas užant-spauduota. Praėjusią vasarą M. Šlapelienė ir Dr. J. Šlapelis ryšium su darytąja knygyne krata buvo nukviesti pas tartytoją ir ištardyti. Prikišta jiems, kad laikę ir platinę uždraustas knygas, apskritai, dirbė pagal Vilniui Vaduoti Sąjungos nurodymus.

Sausio 17 d. M. Šlapelienė ir Dr. J. Šlapelii pranešta, kad, trukstant prasikaltimo įrodymų, byla nutraukiama.

Taip pat panaikinta ruoštosios bylos kun. A. Viskantui, kuris, girdi, nusikaltęs, kaip Lietuvių Mokslo Draugijos pirmininkas, devizinams su-varžymams, ir šv. Kazimiero D-jos sekretoriui Bagdonui už pas save neva nelegalių knygų laikymą. (V. Ž.)

Lietuvių lenkų santykiai

Lietuvos visuomenė apie Vilnių ir Vilniaus lietuvių kalba nuosirdžiai ir tai jų nu-vyksta didesnis buuris Kau-nan, pasitinka ir išlydi entu-ziastiškai ir drauge nuosirdžiai. Kartais klausydamas Vilniuje iš Kauno kalbų apie Vilnių ir reiškiamų vilniečiams simpatijų, rodos, žmogus ne-nori tikėti jų nuosirdumu, ki-to kartą įtari jų dirbtinumą ar režiūrą. Istikrųjų, tos sim-patijos nuosirdžios ir iš šir-dies gilumos veržiasi. Gali paskirų srovį kauniečiai dau-giau simpatizuoti sau artimos srovės žmonėms, tačiau kiek-vienam jų nesvetima visa, kas Vilniaus krašte lietuviška.

Del to, kol Vilniaus lietu-vių kultūrinis gyvenimas ne-palengvės, tarp Lietuvos ir Lenkijos visuomenių santykių nuosirdumo ir sklandumo nėra ko ir laukti. Tatai gerai suprantą ir lenkų demokrati-nė srovė, kurios iniciatyva at-sirado vadinama bendroji Vil-niaus lenkų ir lietuvių dekla-racija, reikalaujanti lietu-viams, kaip šalies piliečiams, lygių teisių ir kultūrinių, tau-tinių ir švietimo laisvių. Tai deklaracijai pritaria ir kitos lenkų politinės srovės, išsky-rus endekus ir ozonistus. Jai pritaria ir Lietuvos spauda.

Iš deklaracijos galime turė-ti moralinės užuojautos, nes ta 1387 metais, taigi katalikų praktinės veiksmės sunku bės Lietuvoje įvedimo metais. tikėtis, nes demokratinės sro-Tauragnų katalikų bažnyčia vės Lenkijoje neturi įtakos val-pastatyta Jogailos paliepimu. džios politikos tai ar kitai Manoma, kad bažnyčiai šv. kryptėiai. (V. Ž.)

Bertuleičio pareiškimas

Po priėmimo pas gubernato-rių, naujasis Klaipėdos direk-torijos pirmininkas Bertuleitis suteikė pasikalbėjimą vietos vokiečių spaudos atstovui. Jis palietė Klaipėdos politinę ir socialinę ateitį. Liesdamas sei-melio sušaukimą, Bertuleitis pareiškė, kad seimelis susi-rinks ne anksčiau vasario mė-nesio vidurio, nes turi būti vi-sose instancijose, įjmant ir V. Tribunalą, apsvarstytas Monieno skundas prieš rinki-mus. Toliau jis pareiškė, kad direktoja perims pareigas už kelių dienų. (S.)

Bysas amnestuotas

Valstybės prezidento aktu pijiečių lėšomis. Dabartinė amnestuotas ir paleistas iš bažnyčią statant, jos vietoje kalėjimo plečkaitininkas By-buvo nugriauta buvusi nedidelė, kuris 1936 m. buvo nu-lė medinė bažnyčia. Tauragnų baustas mirties bausmė už bažnyčioj, kaip turinčioj ilgą suorganizavimą teroristinių praeitį, yra daug įvairių baž-grupių užsiėmų ir už rengimą nytinio meno senienų. Prie pasikėsinimų. Anksčiau jam bažnyčios yra žioks toks ar mirties bausmė buvo pakeista chvyvas. (L. A.)

Iš teismo ir bausmės baimės pasikorė

Mižonių kaimo Kaišiadorių valsčiaus ukininkui Ambrizui sudegė ukiu trobėsiai. Padegė-lį Ambrizą laikinai priėmė apsigyventi jo kaimynas Ru-seckas. Ambrizas išgyveno pas Rusecką dvejus metus ir per tą laiką pasistatė naujus trobėjus ir rengė išsikraus-tyti. Išsikraustymo išvakarė-se nežinoma del kaž kokių priežasčių Jonas ir Kazys Ru-seckai susiginčio su Ambri-za, iš ko kilo peštynės. Ru-seckas su savo sunumi išlau-žė Ambrizui du šonkaulius. Už šį elgesį visi kaimynai labai pyko ant Ruseckų, visur va-dindavo juos žmogžudžiais. Visa tai taip paveikė senąjį Rusecką, kad jis nuėjo į savo kluoną ir pasikorė. (L. A.)

AR ATLIKOTE SAVO SLA PAKEIGĄ?

Reumatizmas Sausgėlė

Nesikankykite savęs skausmais, Reumatizmu, Sausgėle, Kaulų Gėlimu, arba Mėšlungiu — raumenų sukimui, nes skaudėjimai ant patalo paguldo.

CAPSICO COMPOUND motis lengvai pašalina viršūnėtas ligas; mums šiandien daugybė žmonių siūnčia padėkavones pasveikti. Kaina 50c., per paštą 55c. ar dvi už \$1.05.

Knyga: "SALTINIS SVEIKATOS" augalais gydytis, kaina 50 centų.

Dukart tvirtesnė 75c.
Justin Kulis
3259 South Halsted Street,
CHICAGO, ILLINOIS.

MUSŲ PROFESIONALAI IR BIZNIERIAI

MUSŲ ADVOKATAI

Adv. F. J. Bagočius,
"Keleivio" Name,
255 W. Broadway,
So. Boston, Mass.
Valandos kasdien: 9 iki 7.

Adv. John B. Borden,
2201 W. Cernak Road,
Chicago, Ill. Kasdien 9 iki 5.
Vakaraš 6 iki 8.
Telefonas: Canal 1175.

Adv. Joseph J. Grish,
4631 So. Ashland Avenue,
Chicago, Ill.
Res. 6515 So. Rockwell St.
Tel.: Yards 1001.

Adv. K. P. Gugis,
Chicago, Ill. Kamb.: 1431-1434.
Namuose: 3523 So. Halsted St.
Ofisai: 127 No. Dearborn St.
Vakaraš: 6 iki 8:30.

Adv. C. Voketaitis,
50 Court Street,
Brooklyn, N. Y.
Tel.: TRiangle 5-3622
Tel.: EVergreen 8-7179

MUSŲ GYDYTOJAI

Dr. V. S. Nares,
Medikas ir Chirurgas,
7654 So. Western Ave.,
Chicago, Ill. Val.: 1-3 ir 7-9
Tel.: Hemlock 8351

Dr. G. J. Tarulis,
Osteopatas Gydytojas,
7912 So. Halsted Street,
Chicago, Ill.
Valandos: 10-5 ir 7-9

MUSŲ GRABORIAI

Tel. Stag 2-0783 Notary Public
JOSEPH LeVANDA
(Levandauskas)
UNDERTAKER
337 Union Avenue, Brooklyn, N. Y.

MUSŲ BIZNIERIAI

A. J. KUPSTIS
SLA. N A R Y S
Tel. So. Boston 9423
322 W. Broadway, South Boston, Mass.

Real Estate & Insurance
Specializuojam: Biznias,
Gyvenimo Namais ir Farmoms
Mandagus ir Greitas Pataravimas

TURIZMO IR APDRAUDOS BIURAS

A. S. TREČIOKAS
314 Walnut Street,
Newark, N. J.
Telefonai: MArket 2-4867
arba BiGelov 2-1093

Laivakortės Lietuvon ir Lenkijon ir 1 visas šalis. Greitas ir saugus pinigų siuntimas į visas šalis. Generalinė apdrauda. — Namai, automobiliai. Nuosavybų pervedojimas ir administravimas. Importavimas iš Lietuvos. Notaras — tvirtina visokius dokumentus.

Benedict J. Schegaus
Real Estate & Insurance
Mortgage Loans
195 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Tel.: EVergreen 7-1241

John Naghten & Co.
Established 1863
Insurance
1903 Insurance Exchange
Chicago, Illinois

SUSIVINIJIMO NARIAI:

Turėdami bent kokį reikalą su lietuvišiais profesionalais arba biznieriiais, paklauskite jų, kodėl jie gaudami Jūsų paramą, nenori paremti Jūsų organo "Tėvynės" skelbdami joje savo profesijos arba biznio kortelę?

Remkite tuos Profesionalus, Biznieriis ir Specialistus, kurie remia Jūsų Susivienijimą ir jo organą "Tėvynę".

Ekstra! Ekstra! Ekstra!

AMERIKOS LIETUVIS

Departyvės kripties 8 pusl. savaitinis laikraštis
PRISTYŠK \$2. GAUSI LAIKRAŠTĮ METAMS IR DAR

\$5.00 VERTES KNYGOMIS DOVANAI

Pasirenkant iš 42-jų skirtingų rusių knygų, kurių sąrašas tilpsta "Amerikos Lietuvių" ant 5-to pusl.

Pavyzdinį Laikraščio numerį siunčiame Dovanai Kreipkitės:

AMERIKOS LIETUVIS
14 VERNON STREET — WORCESTER, MASS.

NAUJAI IŠLEISTA

Valgių Gaminimo, Namų Prižiūrėjimo Knyga

SU PRIEDU

Kaip Pagaminti Vaisių Vynas

Knyga susideda iš 223 pusl. Joje tilpsta į 500 įvairių Valgių ir Gėrymų Gaminimų Receptų. Kaina tik \$1.00.

AMERIKOS LIETUVIS
14 VERNON STREET — WORCESTER, MASS.

Bukite Gudrus...

TAUPINKITE LAIKĄ IR ŽINGSNIUS... **Telefonuokite**

- * Kada stoka laiko... PIRKITE PER TELEFONĄ
- * Pirm ėjimo svečiuosna... PATELEFONUOKITE ISANKSTO
- * Rengiate puotą?... KVIESKITE SVEČIUS TELEFONU
- * Jieškote informacijų?... ATSIKLAUSKITE TELEFONU
- * Išvengimui laukimo... SUSITARKITE PER TELEFONĄ

NEW YORK TELEPHONE COMPANY